

Kankinimai Lenkų Seimo Atstovų Brastos Kalėjime

Tuli atstovų, dabar paleisti, pasakoja bausių dalykų apie Pilsudskio žandarų žiaurumus su kaliniais--Lenkų spaudai griežtai užginta ką nors apie tai rašyti

VARSUVA, sausio 4. [F.] — Visoj Lenkijoje patydomis kalba dabar apie baisenybę, kurios dėjos Brastos kalėjime, kur per beveik du mėnesius buvo laikomi ir torturuojami apie septyniasdešimt lenkų seimo atstovų, Pilsudskio priešų.

Rašyti ir kalbėti apie tai Lenkijoje griežtai užginta.

Kaip žinoma, diktatorius Pilsudskis, norėdamas atsikratyti stiprios opozicijos, paleido seimą ir paskelbė naujus rinkimus. O kad naujus rinkimus galėtų laimėti, jis iš anksto areštavo opozicinių partijų vadus ir buvusius seimo atstovus. Tarp jų buvo suimti ir Brastos tvirtovės uždaryti buvę premjeras Witos ir žinomi lenkų socialistų partijos vadai — prof. Prageris, Barlickis ir Liebermanas.

Pilsudskininkai pabugo užsienio protestų

Dabar pradeda smulkiau sužinoti apie tai, kaip tie Pilsudskio priešininkai buvo žiauriai kankinami kalėjime. Mat, po rinkimų tuli jų būvų paleisti, juo kad girdai apie kankinimus buvusių seimo atstovų buvo jau pasicikę užsieniečiai, prieš Pilsudskį kilo protestų audra Anglijoje ir kituose Europos kraštuose.

Dauguma paleistųjų tyli. Liebermanas buvo paimtas į kalėjimą dar jaunas, pačiame tvirtume vyras, o iš kalėjimo buvo paleistas jau visai žilas, sulaužytas ir sunaikintas žmogus, taip kad sunku jį pripažinti.

Taip pat ir Barlickis, lenkų socialistų partijos pirmininkas. Kai išleistas iš kalėjimo jį pirmą kartą draugai pamatė, jie negalėjo susilaikyti nuo ašarų.

Versdavo kalinius valgyti mėšliną duoną

Buvęs premjeras Witos išėjo iš kalėjimo visiškai ligonis. Jo viduriai visai sugadinti. Gulėdamas lovoj, jis maldauja: "Nemėšlinkit man duonos." Žandarai mušdavo suimtus atstovus, visai juos kankindavo ir versdavo purvynė išvoliotą duoną valgyti!

Prageris buvo senatorius ir universiteto profesorius, o taip jau žymus socialistų vadas. Dabar su juo nebegalima susikalbėti. Jis nieko nebepažįsta, jo protas kaip ir pamišęs.

Chicago ir apilinkai federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Debesiuota; gali but lietaus ar sniego; kiek šilčiau; vidutiniai ir stipresni mainai vėjai.

Vakar temperatūros vidutiniškai buvo 41° F.

Šiandien saulė teka 7:18, leidžiasi 4:32. Mėnuo teka 5:27 vakaro.

Kankinimų riksmas tebeskamba paleistojų ausyse

Vienas atstovų guli karšty ir nuolatos rėkia: "Nevilkite mano sudaužyto, sulaužyto kūno į rušį!" Kitas atstovas sako: "Kaime, kur dabar gyvenau, atrodo be galo tylu, tačiau aš iš proto išėjau nuo tų riksmų, kurie vis dar man ausyse skamba. Atrodo, kad aš vis dar tebegirdžiu Brasto kalinių riksmą..."

Žinomas lenkų vadas Korfanti papasakojo, kad Brastos kalėjime jie buvę verčiami savo saujomis valyti "paraškas" — kibirus, kurie pastatomi kalinių kamerosse žmogaus reikalui. Ir pikčiausi kankinimai būdavo, jei žandarai rasdavo "parašką" ne taip gerai išvalytą.

Išniekintas kalinys nebedrįsta žmonėms rodytis

Atstovas Kernikas spaudos atstovams pasakė: "Po to, kas su mano kūnu atsitiko Brastos kalėjime, po visų tų kankinimų ir išniekinimų, kurių ten prisikentėjau, aš daugiau nebėgalu atsistoti ant tribunos prieš žmones."

Bet dauguma tų kankinių visai tyli. Jie visai sulaužyti ir kūnu ir dvasia. O laikraščiai gavo aštrų Pilsudskio valdžios įspėjimą, kad niekieno apie tai nerašyti.

Budelio paaukštinimas

Dabar laikraščiai paskelbė dvi žinutes. Viena jų praneša, kad Brastos tvirtovės komendantas išvykęs ir užsieniečius ir dabar nežinia, kur jis yra. Antra žinia sako, kad Michailovskis, prokuroras, kuris suimtus atstovus pasiuntė į kalėjimą, dabar tapo teisingumo ministru Pilsudskio valdžioje....

Lietuvos kelių ministeris Vilniuje

Mirė Vileišio motina

VILNIUS, sausio 4. — Del mirties čia jo motinos, į Vilnių atvyko Lietuvos susisiekimo ministeris p. Vileišis.

Tapytojas užsimušė jo aeroplanui nukritus

LA FAYETTE, Ind., sausio 4. — Jo aeroplanui nukritus netoli nuo čia, užsimušė tapytojas ir dekoruotojas Harry F. Baugher, 37 metų.

Fordo įmonės Kanadoj pradės vėl dirbti

WINDSOR, Ont., Kanada, sausio 4. — Praneša, kad Ford Motor kompanijos įmonės Kanadoje, kurios nuo gruodžio 19 d. buvo uždarytos, šį pirmadienį vėl pradės dirbti. Daugiau kaip 5,000 darbininkų grįš į darbą.

Berlyne mirė žymus švedų rašytojas Hjalmar Bergman, 47 metų amžiaus.

MIRĖS FRANCUZŲ KARININKAS, MARSALAS JOFFRE

PARYŽIUS, sausio 4. — Vakar mirė žymus Prancijos karininkas, maršalas Joseph Joffre, francų armijų vadas didžiajame kare. Mirė po operacijos, kur jam teko nuplauti koją. [Čia paveikslėly maršalas Joffre (dešinė) matomas, kaip jis atrodė per savo vizitą Čikagoje 1917 metais. Kairė — Rene Viviani.]

Organizuoti darbininkai laimėjo didelę bylą su samdytojais

Skundė samdytojų draugiją dėl \$3,500,000 nuostolių atlyginimo už sutarties laužymą

NEW YORKAS, sausio 4. — Darbininkai laimėjo Augščiausio teismo didelę bylą su samdytojais.

Statybos darbininkų unija — International Association of Bridge, Structural and Ornamental Workers — skundė samdytojų organizaciją — Structural Steel Board of Trade, Inc. — reikalaudama \$3,500,000 nuostolių atlyginimo del sutarties sulaužymo. Sutartis buvo padaryta ir pasirašyta praeitą pavasarį ir turėjo galioti per dešimt metų. Sutartimi buvo numatyta, kad visi Structural Board of Trade nariai visame New Yorko metropolijos rajone samdys tik unijinius darbininkus. Pasirašytą sutartį tačiau samdytojai atsisakė ratifikuoti ir jos nesilaikė, taip kad darbininkų unija buvo priversta kreiptis į teismą. Augščiausias teismas dabar bylą išsprendė unijos naudai.

Suėmė policininką del merginos nužudymo

WASHINGTONAS, sausio 4. — Suimta čia policininkas Robert F. Langdon, kaltinamas del nužudymo jos namuose merginos Beulah Limerick, 19 metų amžiaus.

Policininkas Langdon jau pirmiau buvo tris kartus areštuotas: du kartu už žmogžudystę, trečią už svaigųjų gėrimų gabenimą, bet kiekvieną kartą buvo išteisintas.

Apiplėšė banką

ALBANY, Ind., sausio 4. — Keturi plėšikai vakar puolė State Bank of Albany ir pabėgo su apie \$5,000 gyvais pinigais.

Rangune, Burmoj, įvyko kruvinų riaušių tarp burmiečių ir kinų. Penkioliką asmenų buvo užmušti, daug kitų sužaloti.

Jangtse upėj, Kinuose, sukilėliai apšaudė britų karo laivą Mantis. Puolikai buvo atmušti.

New Yorko valstija pradeda mokėti senatvės pensijas beturčiams

NEW YORKAS, sausio 4. — Einant senatvės pensijų įstatymu, kuris praėjusiais metais buvo New Yorko valstijos legislaturai priimtas ir gubernatoriaus Rooseveltto pasirašytas, nuo šių metų pradžios seneliai, kurie nebepajėgia dirbti ir neturi turto, gaus kas mėnuo pensijas po \$26.50. Pensijas gaus tik sulaukusieji 70 metų amžiaus, ne jaunesni.

Skridimas iš New Yorko į Paryžių nepavyko

NORFOLK, Va., sausio 4. — Amerikos lakunai Mrs. Beryl Hart ir leit. William S. MacLaren, kurie hidroplanu Trade Wind vakar austant buvo išlėkę iš New Yorko kelionėn per Atlantą į Paryžių, 10 val. vakaro grįžo atgal į Hampton Roads. Jie buvo priversti grįžti atgal delto, kad kelionė į Bermudą sugedų į sekstančias, neapsieinamas navigacijos instrumentas.

Lakunai tikisi galėsių rytą [šandien] vėl išskristi kelionėn.

Amy, britų lakunė, atskrido į Berlyną

BERLYNAS, sausio 4. — Miss Amy Johnson, jauna britų lakunė, kuri viena pati skrenda į Peipingą, Kinuose, vakar atskrido į Berlyną, per šešias valandas kelionės iš Koelno kovodama su ledų ir sniego audra.

Vietoj dažų nusipirko degtinę

KAUNAS. — Prieš parodą Kaune parodos aikštėje statė latvių paviljoną latvis Kruminas. Paviljoną dažė kumietis Dobkevičius. Pritrūkus dažų Kruminas davė Dobkevičiui 100 lt. ir pasiuntė nupirkti dažų už 3 litus, o kitus pinigus prašė gražinti.

Dobkevičius nuėjęs dažų pirkti pinigų pragėrė ir ne grįžo.

Dabar Dobkevičius taikos teisingas nubaudė 3 mėn. kalėjimo.

Ramon Franco, garsus ispanų lakunas ir revoliucioninkas, atvyko iš Belgijos į Paryžių.

Išbadėje Arkansas fermeriai del maisto puolė miesteli

"Mes neeisime, kad mūsų šeimoms badu mirtų," įspėja del sausros nukentėję fermeriai

ENGLAND, Ark., sausio 4. — Vakar daugiau kaip 500 apiplėkės fermerių užpuolė šį 2,000 gyventojų miestelį, reikalaudami maisto, ir grumodami, kad jei gerumų negausią, jie jėga išplėšią sankrovą.

Miestelio vyriausybė skubiai atsišaukė į Raudonąjį Kryžių, ir kiekvienai fermerių šeimai buvo išdalinta po \$2.75 vertės maisto.

Farmeriai, skaudžiai nukentėję del praeitos vasaros sausros, pareiškė, kad jie neeisią savo vaikams badu mirti.

"Mes nėsime elgetos," pasakė jie. "Duokite tik mums darbo — dirbsime kad ir už 50 centų dienai, bet badu nemirsim ir neduosime savo šeimoms badu mirti."

Apdalinę maistu, fermeriai išsiklaidė. Bijoma tačiau, kad tai tik pradžia, ir panašių fermerių neramumų toliau bus daugiau ir kitose Arkansas valstijos dalyse.

Šiuo tarpu Raudonasis Kryžius maitina arti 100 tukstančių asmenų Arkansas valstijoje. Manoma, kad iki vasario mėnesio pašalpos reikalaujančių skaičius pasiekės 250 tukstančių asmenų. Pasak Raudonojo Kryžiaus valdininkų, padėtis toje valstijoje esanti labai rimta.

Greitojo traukinio katastrofa Anglijoje

LONDONAS, sausio 4. — Kely tarp Londono ir Edinburgo vakar susikūlė ties Carlisle ekspresinis traukinys. Trys asmenys buvo užmušti ir apie penkisdešimt kitų sužeisti, kai kurie pavojingai.

Žvejų skuneris paskendo; įgula išsigelbėjo

BATH, Me., sausio 4. — Juosėjus penkioliką mylių nuo čia, vakar sudužo ir paskendo žvejų skunerio Angie Mary. Penkiems jo įgulos žmonėms pavyko išsigelbėti.

Šv. Tėvas padėjo Jėzų Kristų ant Mamonos

VATIKANO MIESTAS, sausio 4. — Katalikų bažnyčios galva, popas Pijus XI, išleido naujus savo aukso pinigų, butent, Vatikano liras. Vatikano liras vertė yra lygi su Italijos aukso lira. Tų naujų Vatikano monetų vieno pusėj yra Kristaus atvaizdas, o antrojo — popos.

8 asmenys negyvai sušuto, pirties katilei sprogu

Septyniolika kitų miršta

VARSUVA, sausio 4. — Hoderenkos miestely, netoli nuo Lvovo, Galicijoje, vienoj žydų pirtyje sprogo garinis katilas, pripildytas visą pirtį verdančiu vandeniu ir karštais garais. Aštuonios moterys ir vaikai negyvai suvirė, o septyniolika kitų taip apšuto, kad vargiai beistiks gyvos. Kitos moterys plikos išbėgo gatvėn; kai kurios jų gavo proto pamišimą.

Nelaimė atsitiko del to, kad mechanikas buvo neprityęs žmogus ir leido gariniam katilui perdaug įkaisti.

Penki angliakasiai užberti del sprogiemo kasyklose

MIDVALE, Ohio, sausio 4. — Midvale Coal kompanijos kasyklose No. 4, netoli nuo čia, vakar įvyko sproginimas, del kurio penki darbininkai buvo užberti. Visi jie buvo atkasti negyvi. Penkiolika kitų angliakasių išsigelbėjo.

200 turkų religinių maištininkų bus karo teisiami

ISTANBULAS, Turkija, sausio 4. — Ryšy su įvykusiomis Menemene religinėmis riaušimis, kur musulmonų fanatikai bandė nuversti dabartinę Turkų valdžią ir atsteigti kalifą, du šimtai asmenų bus atiduoti karo teismui. Suimtas yra ir šeikas Essadas, 96 metų amžiaus senis, vienas vyriausių "sukilimo" organizuotojų.

Daugybė kitų asmenų, kurie buvo suimti per neramumus Menemene, tapo jau paleisti.

Rado \$22,200 grobį išalusį upės lede

CHESTERTOWN, Md., sausio 4. — Bohemia upėj rado ledą išalusią valizę, kurioj buvo \$2,200 gyvais pinigais ir \$20,000 bonais. Tai buvo dalis plėšikų grobio, praeitą savaitę apiplėšusių Hartley, Del., West End Dover banką.

Susijungia didžiulės geležinkelių linijos

NEW YORKAS, sausio 4. — Keturių didžiulių rytų geležinkelių linijų — New York Central, Baltimore and Ohio, Pennsylvania ir Nickel Plate — egzektuvai padarė sutartį savo geležinkelių sujungti daiktan ir perimti kitas mažesnes rytų geležinkelių linijas.

Apie savo sutartį geležinkelių magnatai pranešė federalinei vyriausybei, tarant Tarpvalstybinei Prekybos Komisijai, kuri turės duoti del to savo sprendimą.

Fašistų Italijoje dedas kaip sovietijoje

Fašizmo priešas nusižudė kalėjime, nenorėdamas išduoti savo išdaviko

ROMA, Italija, sausio 4. — Regina Coeli kalėjime, Romoje, Kalėdų dieną nusižudė Dr. Umberto Ceva, žymus Milano liberalas, Circolo Filologico direktorius. Jis buvo spalių mėnesį suimtas kartu su kitais dvidešimt trimis žymiais italų liberalais, apkaltintais del konspiracijos prieš fašistų režimą. Jų teismus prasidės sausio 20 dieną.

Kaip dabar sužinota, Dr. Ceva ir dvidešimt tris kitus liberalų darbuotojus išdavė agentas provokatorius vardu Del Re, Milano advokatas. Del Re pozavo kaip fašistų priešas, kuris, karštai agitavo, kad visa ta grupė kovai su fašizmu imtų varžytis bombas. Kai kurie grupės nariai smerkė tokį kovos būdą, tad Del Re pats pagaminio bombų ir pristatė jų kitiems, kurie tuojuo buvo suimti.

Kaip dabar paaiškėjo, Dr. Ceva nusižudė kalėjime del to, kad nenorėjo išduoti Del Re, ligiol nežinodamas, kad tasis buvo fašistų agentas provokatorius, jį patį išdavęs. Laišku savo žmonai Dr. Ceva sako, kad jis visai nekalta, bet kad savo nekalumą jis galėtų įrodyti tik įvedamas asmenį, kuris bombas buvo pagaminęs, bet geriau jis mirsiąs, ne kad tasis asmenį išduosiąs. Tame pačiame laiške Dr. Ceva sako: "Aš turju tik tris religijas: savo tėvynę, savo seimą ir laisvę. Krašte, kur nėra laisvės, aš negaliu gyventi."

Dr. Ceva, kuris buvo dar tik 30 metų amžiaus, nusinuodijo denaturato plytelėmis, kurių kaliniai gauna sriubai pasišildyti. Jo kūnas buvo sudegintas. Žmona norėjo pelenus pati palaidoti, bet fašistų vyriausybė jai jų neatidavė.

Tautų nusiginklavimo konferencija prasidės kovo 1 dieną

GENEVA, Šveicarija, sausio 4. — Praneša, kad tarptautinę nusiginklavimo konferenciją Tautų Sąjungos taryba sušauks Genevoje šiu metų kovo 1 dieną.

Išdegė sena katalikų katedra Toledo

TOLEDO, Ohio, sausio 4. — St. Francis de Sales katedrą, seniausioj katalikų bažnyčioj Toledo, vakar vakarą kilo gaisras, sunaikinęs katedros vidų. Be to, sproginimo buvo nunešta stogo dalis. Vienas žmogus buvo sužeistas.

3 pašliaužininkai žuvo Alpių kalnuose

GLARUS, Šveicarija, sausio 4. — Nuslinkęs nuo kalno sniegas vakar nušlavė į ravyną penkioliką vokiečių pašliaužininkų. Trys jų buvo užmušti, o kiti dvylika pavyko, kad ir su dideliu vargu, išgelbėti.

Nelaimė atsitiko Alpių kalnuose, netoli nuo Elmo.

Portlande, Ore., tapo suimtas Luka Šako, tariamai sovietų slapstosios policijos agentas, kuris ką tik buvo atvykęs.

Sveikatos Dalykai

Pirma pagalba staugus susirgus ir atsitikimus nelaimėi

Profesoriaus
D-ro Nussbaumo paskaita

Staiga susirgus ir atsitikimus nelaimėi kam nors keliu, gatvėje, visuomenės susirinkimuose ir t.t., kiekvienam saime kyla noras padėti susirgusiam; bet vieno gero nurodymo nepakanka: dažnai, nežinant, galima padaryti savo pagalbą daugiau blogumo kaip naudos. Taip, pav., kai kas nors apalpus, esą aplink žmones neretai puola pakelti ligonį ir stengiasi jį pasodinti. Tokia pagalba visiškai neprotinga. Apalpus, kaip žinoma, kraujas prasiskyla nuo galvos ir nuteka prie širdies. Todėl niekuomet nereikia kelti ligoniui galvos, o priešingai stengtis nuleisti ją kiek galima žemiau; geriausiai padėti nustojusį sąmonės ant skobnės arba ant suolo ir nuleisti jo galvą nuo krašto, arba padėti jį taip, kad kojos ir rankos būtų aukščiau už galvą, tam kad daugiau kraujo ateitų prie smegenų. Tik tokiu būdu kraują galima nukelti nuo širdies ir ligonis po kelių minučių atsipeikės. Daugelyje ligų pati gamta teikia pirmosios pagalbos priemones: taip pav. nustojus sąmonės krinta ir tas kaip tik geriausia jo būklė. Padėjus ligonį, kaip mes nurodėme anksčiau, ant skobnės, jam paliečiuojamos drapanos, purškiant šaltu vandeniu ir duodama paauostyti vadinamų druskų. Kad susirgus pildės atsipeikėti, labai naudinga duoti jam gurkšnį šalto vandens, gero vyno, konjako arba ne didelę stiklinę alaus.

Netvėcia pakirtus ir sumuštus, kaip pav. krintant nuo balkono, sumušimo, krintant medžiū ir bedrai visais tais atvejais, kai pasėka yra smagenų sukrėtimas, kuris gali būti vienodai kaip nuo kritimo ant kojos, tai ir nuo smūgio kuo nors kietu, reikia vartoti tas pačias priemones, kaip ir apalpus; prityrimas rodo, jog ir čia prieštarni yra kraujo nutėkėjimas nuo smagenų, del ko ligoniai išbala ir atšala. Smagenų sukrėtimas dažniau pasitaiko suaugusiems ir net senyviams žmonėms kaip vaikams; tas išaiškinama tuo, kad vaikų kaukolė savo lankstumu sumažina smūgų, tuo tarpu kaip suaugusių kaukolė tiesiai perduoda smūgį smegenims.

Pastaru laiku ištirta, kad smegenų sukrėtimas gali būti padarytas netik vieno didelio smūgio, bet ir lengvų, vienas po kito einančių smūgių. Bandydami buvo daromas dirbtinis smagenų sukrėtimas šunims, kas buvo pasiekama iš eilės daromais lengvais, vienas po kito einančiais, smūgiais ir kaukolė plaktuku. Po skrodimo kaukolėje nebuvo randa jokių sužalojimų ir sutrikimų smegenyse, o tik pastebėta visiškas kraujo nebuvimas; iš to aišku, kad pakanka pašalinti tokį kraują nebuvimą, kad ligonis pasveiktų. Visą gydymą yra tame, kad savo laiku nukentėjusį padėti aukščiau nurodytoje būklėje. Jeigu yra po ranka šiltų daiktų, skepetų, užklodų, naudinga taip apdėti jais ligoniui krutinę, pilvą, rankas ir kojas, arba uždėti ant minėtų kūno vietų garšvčių kompresus.

Lygiai taip pat nereikia pakelti epileptikų, t. y. sergančių puolamąja liga. Epilepsijos priepuoliai yra tame, kad ligonis meslungiškai tampoši, blaškosi rankomis ir kojomis ir t.t. Labai dažnai esą aplink žmones stengiasi panašiais atvejais pakelti ligonį, laikyti jam rankas ir kojas, ir t. t.; bet to niekuomet nereikia daryti, nes prievarta nutrauktas priepuolis pasikartoja netrukus vėl. Reikia pat prašalinti tais atvejais vaikus, todėl, kad iš baimės jiems gali pasidaryti toks pat priepuolis. Reikia palikti ligonį savaime eiga ir rupintis tik apie tai, kad ligonis nesusimuštų krisdamas. Taip pav., jeigu priepuolis pasidaro namie, tai galima ligoniui pakelti čiužinį arba pagalvę po galvą, ir padarydamas tu būdu krutinės narvelio judėjimą, panašų į tą, kuris yra gamtoje kvėpuojant. Del dirbtinio kvėpavimo, nukentėjusį neretai pradeda vėl kvėpuoti ir rodyti gyvybės ženklus. Jeigu nukentėjusį labai sušalę, tai naudinga apvynioti jį karštais rankluosčiais ir trinti šepetėliais rankas ir kojas. Taip pat pasekmingai galima kutinti nosį plunksnele arba suvyniotu popierėliu, arba duoti uostyti ką nors stipraus. Geriausiai veikiančia jaudinančia ir gaivinanti priemonė yra elektra ir etero įšvirkštimas. Be tos priemonės, gaila, retai pasitaiko po ranka prieš gydytojo atvykimą.

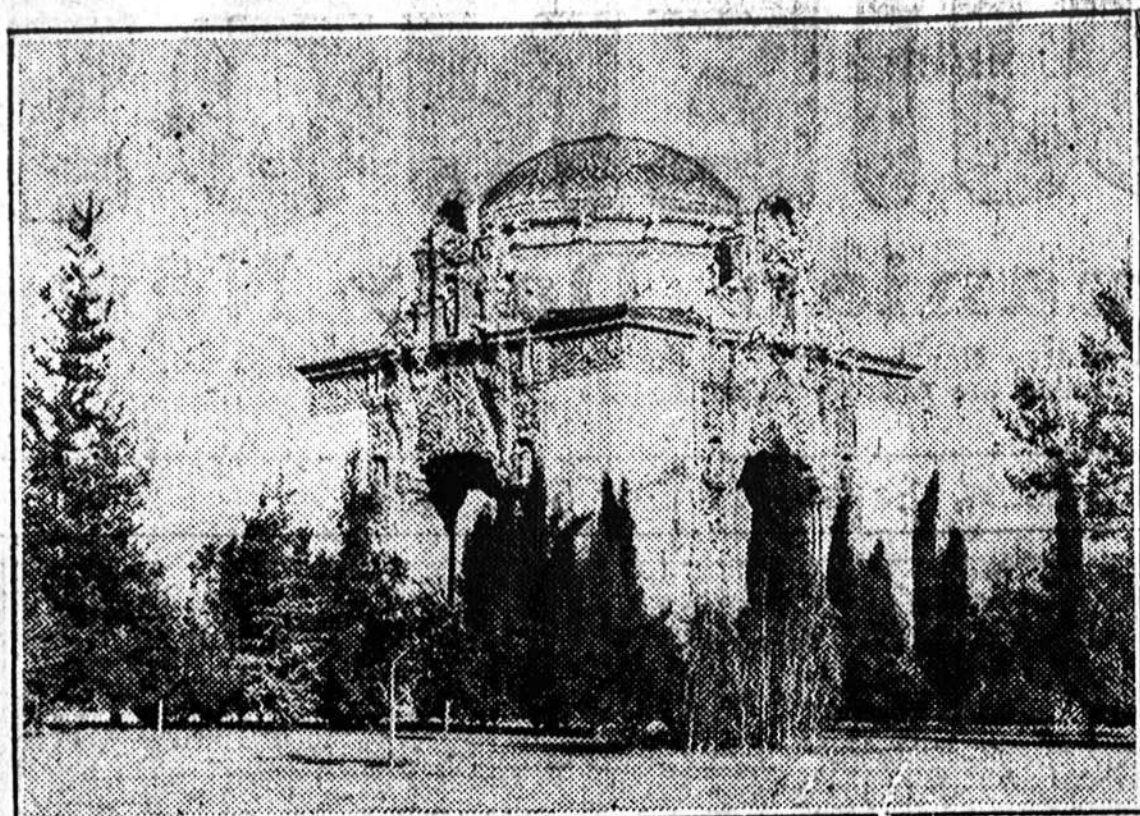
Peržiūrėsimė dabar atsitikimus, kai žmogus užtrokšta nudojimų dujų užnuodytas ore; čia galima sakyti, jog nukentėjusį greičiau nusinuodija, kaip užtrokšta. Tais atvejais pirmiausia reikia elgtis atsargiai, kad nenukentėti pačiam. Taip, pav., jeigu kas nors nustojo sąmonės nuo smūgių, reikia tuojau pat atidaryti arba išmesti langus ir duris, kad leistų tyram orui; jau paskui įeiti į kambarį ir pernešti ligonį į tyrą orą, o toliau daryti dirbtinį kvėpavimą ir lieti ant galvos šalto vandens. Dar pavojingiau už smalkes veikias oras, pripildytas šviečiamųjų dujų. Jeigu įeiti į tokią patalpą su degančia žvake, gali padidinti sprogimas; todėl reikalingas didžiausias atsargumas. Priemonės tuo atveju naudoja tas pačias kaip susirgimose nuo smalkių. Nemažiau atsargumo reikia laikyti gelbstint žmogų kritusį šulinį, duobę ir t. t. Neretai atsitinka, kad teikią pagalbą, nutrenkti iš ten išinančių dujų krinta patys į šulinį ir užtrokšta. Reikia ir čia leisti iš pradžių įeiti tyram orui. Jeigu įleista į šulinį žvakė tebedega, tai yra ženklas, kad oro kiekis pakankamas žmogaus kvėpavimui.

Panašiai kaip užnuodijimas veikia ir apsvaigimas. Tuo atveju geriausia priemonė yra vėmimas, kurį galima padaryti erzinant plunksne gomurį. Apsvaigusiam reikia paliečiuoti drapanas, apipurkšti veidą ir aplieti galvą šaltu vandeniu. Naudinga taip pat paduoti jam šaukštą acto, druskos, citrinės sūkos arba stiprios juodos kavos, paskui paguldyti, užklodų, užklijuoti, vėsiame kambarielyje ir leisti išsimiegoti. Nevirškinant skilviui, kas pasidaro daugiausia nuo netiklaus vartojimo maisto arba negerų dalykų, arba nesuderinamų savo tarpe produktų, gamtą kartais pati ateina į pagarbą: atsiranda vėmimas ir ligonis jaučia palengvėjimą. Jeigu to neįvyko, reikia stengtis sustiprinti skilvio veikimą.

Tuo tikslu naudinga išėiti ilgai pasivaikščioti, kiek galima kalnuota vieta, arba užsiminti gydomąją gimnastiką. Panašaus mociono tikslas yra tame, kad suteikti darbo iškart kiek galima didesniai skaičiui raumenų; taip pav., galima vaikščioti kambarielyje ant pirštų galų, su iškėstomis rankomis, nešant jose kokį nors svorį arba darant rankomis judėjimus, arba pagaliau galima trinti skilvio sritį odelkolonu, arba uždėti iš odelkolono kompresą. Labai naudinga taip pat duoti išgerti ligoniui stiklinę konjako arba likerio. Jeigu nevirškinimas pareina nuo užnuodijimo (nuodingais kremliais, sudegusiu maistu ir t.t.), liga daug rimtesnė, nes užnuodijimo ženkliai pasirodo tik po suvirškinimo, kai nuodai įsiskverbė į žarnas.

Visais užnuodijimo atvejais, kokie jie nebūtų, reikia stengtis, kad nuodai būtų praskiesti arba išstumti juos iš organizmo. Geriausia priemonė tam: gerti, kaip galima daugiau, stiprios arbatos. Galima taip pat pasekmingai vartoti karštą vandenį arba remonėlę; bet arbata padidina drauge širdies veikimą, kuri, del užnuodijimo, nusiilpninama. Nuodai gali taip pat įsiskverbti į organizmą per sužeidimą, kaip pav. įkandimo vabzdžių, gyvatės arba pasiutusio šuns. Kad neleisti nuodams pasiekti širdį, kūno dalį aukščiau žaizdos stipriai perišama nuo ko iš vienos pusės, uždaromas kelias į širdį, o iš kitos—užnuodytas kraujas varomas lauk. Jau paskui žaizda plaunama ir tveriamas tvarstis su karbolio ruškimi ir t. p. Kai visa tai padaryta, nekenkia duoti ir toliau ligoniui tvirtos arbatos, nes ji praskiedžia nuodus ir padeda jiems išeiti iš organizmo.

Nudegimuose nežina dalyko negali labai padėti. Galima tik patarti nešėti apdegusio iš vietos anksčiau, kol žaizdos perrištos ir skausmas nurima. Iki gydytojo atvykimo taip pat naudinga, prašalins skersvėjo atsiradimą, apdėti žaizdas plonais, senais drobiniais skarmalčiais, sumirkintais drungname vandenyje. Gi bendrai kalbant, jeigu apdegę daugiau kaip trečia dalis

(Atlantic and Pacific Photo)

Marmoro mečetė, pastatyta Burbanke, Kalifornijoje, kaip paminklas žuvusiems aviatoriams. Paminklas pastatyt parėjo \$140,000.

atsegioti ir paleisti drapanas ir, jeigu reikia, daryti dirbtinį kvėpavimą. Toks kvėpavimas daromas labai paprastai: noris pagelbėti uždėda abi rankas ant nukentėjusio krutinės žemiau krutinės dėmelių, tai prispausdamas, tai paleisdamas rankas vienodai per kiekvieną dvi sekundes, ir padarydamas tu būdu krutinės narvelio judėjimą, panašų į tą, kuris yra gamtoje kvėpuojant. Del dirbtinio kvėpavimo, nukentėjusį neretai pradeda vėl kvėpuoti ir rodyti gyvybės ženklus. Jeigu nukentėjusį labai sušalę, tai naudinga apvynioti jį karštais rankluosčiais ir trinti šepetėliais rankas ir kojas. Taip pat pasekmingai galima kutinti nosį plunksnele arba suvyniotu popierėliu, arba duoti uostyti ką nors stipraus. Geriausiai veikiančia jaudinančia ir gaivinanti priemonė yra elektra ir etero įšvirkštimas. Be tos priemonės, gaila, retai pasitaiko po ranka prieš gydytojo atvykimą.

Peržiūrėsimė dabar atsitikimus, kai žmogus užtrokšta nudojimų dujų užnuodytas ore; čia galima sakyti, jog nukentėjusį greičiau nusinuodija, kaip užtrokšta. Tais atvejais pirmiausia reikia elgtis atsargiai, kad nenukentėti pačiam. Taip, pav., jeigu kas nors nustojo sąmonės nuo smūgių, reikia tuojau pat atidaryti arba išmesti langus ir duris, kad leistų tyram orui; jau paskui įeiti į kambarį ir pernešti ligonį į tyrą orą, o toliau daryti dirbtinį kvėpavimą ir lieti ant galvos šalto vandens. Dar pavojingiau už smalkes veikias oras, pripildytas šviečiamųjų dujų. Jeigu įeiti į tokią patalpą su degančia žvake, gali padidinti sprogimas; todėl reikalingas didžiausias atsargumas. Priemonės tuo atveju naudoja tas pačias kaip susirgimose nuo smalkių. Nemažiau atsargumo reikia laikyti gelbstint žmogų kritusį šulinį, duobę ir t. t. Neretai atsitinka, kad teikią pagalbą, nutrenkti iš ten išinančių dujų krinta patys į šulinį ir užtrokšta. Reikia ir čia leisti iš pradžių įeiti tyram orui. Jeigu įleista į šulinį žvakė tebedega, tai yra ženklas, kad oro kiekis pakankamas žmogaus kvėpavimui.

Panašiai kaip užnuodijimas veikia ir apsvaigimas. Tuo atveju geriausia priemonė yra vėmimas, kurį galima padaryti erzinant plunksne gomurį. Apsvaigusiam reikia paliečiuoti drapanas, apipurkšti veidą ir aplieti galvą šaltu vandeniu. Naudinga taip pat paduoti jam šaukštą acto, druskos, citrinės sūkos arba stiprios juodos kavos, paskui paguldyti, užklodų, užklijuoti, vėsiame kambarielyje ir leisti išsimiegoti. Nevirškinant skilviui, kas pasidaro daugiausia nuo netiklaus vartojimo maisto arba negerų dalykų, arba nesuderinamų savo tarpe produktų, gamtą kartais pati ateina į pagarbą: atsiranda vėmimas ir ligonis jaučia palengvėjimą. Jeigu to neįvyko, reikia stengtis sustiprinti skilvio veikimą.

Tuo tikslu naudinga išėiti ilgai pasivaikščioti, kiek galima kalnuota vieta, arba užsiminti gydomąją gimnastiką. Panašaus mociono tikslas yra tame, kad suteikti darbo iškart kiek galima didesniai skaičiui raumenų; taip pav., galima vaikščioti kambarielyje ant pirštų galų, su iškėstomis rankomis, nešant jose kokį nors svorį arba darant rankomis judėjimus, arba pagaliau galima trinti skilvio sritį odelkolonu, arba uždėti iš odelkolono kompresą. Labai naudinga taip pat duoti išgerti ligoniui stiklinę konjako arba likerio. Jeigu nevirškinimas pareina nuo užnuodijimo (nuodingais kremliais, sudegusiu maistu ir t.t.), liga daug rimtesnė, nes užnuodijimo ženkliai pasirodo tik po suvirškinimo, kai nuodai įsiskverbė į žarnas.

Visais užnuodijimo atvejais, kokie jie nebūtų, reikia stengtis, kad nuodai būtų praskiesti arba išstumti juos iš organizmo. Geriausia priemonė tam: gerti, kaip galima daugiau, stiprios arbatos. Galima taip pat pasekmingai vartoti karštą vandenį arba remonėlę; bet arbata padidina drauge širdies veikimą, kuri, del užnuodijimo, nusiilpninama. Nuodai gali taip pat įsiskverbti į organizmą per sužeidimą, kaip pav. įkandimo vabzdžių, gyvatės arba pasiutusio šuns. Kad neleisti nuodams pasiekti širdį, kūno dalį aukščiau žaizdos stipriai perišama nuo ko iš vienos pusės, uždaromas kelias į širdį, o iš kitos—užnuodytas kraujas varomas lauk. Jau paskui žaizda plaunama ir tveriamas tvarstis su karbolio ruškimi ir t. p. Kai visa tai padaryta, nekenkia duoti ir toliau ligoniui tvirtos arbatos, nes ji praskiedžia nuodus ir padeda jiems išeiti iš organizmo.

Nudegimuose nežina dalyko negali labai padėti. Galima tik patarti nešėti apdegusio iš vietos anksčiau, kol žaizdos perrištos ir skausmas nurima. Iki gydytojo atvykimo taip pat naudinga, prašalins skersvėjo atsiradimą, apdėti žaizdas plonais, senais drobiniais skarmalčiais, sumirkintais drungname vandenyje. Gi bendrai kalbant, jeigu apdegę daugiau kaip trečia dalis

kūno, tai nukentėjusiam nėra išgelbėjimo. Jeigu nedidelė odos dalis net suanglijusi, tas dar nesudaro pavojaus gyvybei. Gi pirmuoju atveju odos išsunkos dideliame plote iš dalies visai nustoja buvusios, iš dalies susimaišo su žaizdų supuvusia medžiaga, ir vėl įsunkiamos organizmo, padaro kraujo užnuodymą. Tuo atveju jos gyvos negali atšėti naudos. Dar viena užnuodymo arba kraujo užnuodymo rūšis yra sušalimas. Kai kraujas sušalę ir paskui atšyla šilumoje, jis pasidaro užnuodytas. Del to sušalusį žmogų negalima greitai šildyti; reikia kad užšalęs kraujas tik palengva praskverbtų į organizmą. Sušalusį reikia iš pradžių trinti lauke sniegu, arba įdėti į šaltą tyne arba į šaltą patalą, trinti šepetėliais ir tik po kelių valandų galima parnešti jį į šiltą kambarį, kame galima jau trinti šiltu flanelės audėliu, o kai jis jau galės ryti, duoti jam konjako, arbatos arba buljono. Sušalimo būklę gali tęstis 5-6 iki 14 dienų, o mirtis vis dar neateina. Išoriniai sušalę žmogus rodo visus mirties ženklus, bet nepastebimas širdies ir plaučių veikimas dar tebėra. Kad nustatyti gyvybės buvimą, pridedama ausį prie širdies srities, klausant jos plakimo. Stiprus, sveiki, gerai mintą ir tvirto būdo žmonės gali be pavojaus pakęsti šaltį iki -50° F.

Visuose susirgimuose patalą yra vienas iš svarbiausių gydytojo padėjėjų. Patala vadinama karštis ištraukiamas iš kūno ir išplatintas po jo paviršiu. Dažnai mes patys nežinome kas mums skauda ir nematome jokios priežasties susirgimui; jaučiame tik šaltį drebulingą būklę ir t.t. Tokiais atvejais geriausia atsiminti žodžius pasakytus didžiausio gydytojo praktiko aštuonioliktame amžiuje Heimo ir paliktus jo savo trims sūnams, kurie visi pasirinko gydytojišką veikimo sritį: "Visuose susirgimuose sudrebėjimu", sako jis, "reikia laikyti galvą šaltai, kojas šiltai, ir skilvį tuščiai". "Darbo Sveikata."

NAUJOS KNYGOS

Gaunamos "Vienybės" Knygyne

- VIREJE. Išleista 1926 metais. Apdaryta 1,064 pataisimais kaip vilti įvairius vaizgiai. \$2.50
- MAISTAS IR VALGIU GAVINIMAS. Dr. J. Kvedaro \$1.50
- Mokykloms ir šeimoms vadovėlis ir pamokymai, kaip gaminti sveikus ir skanius vaikus sveikams, vaikams ir ligoniams.
- LIETUVOS APGYVENTOS VIETOS. \$3.00
- Šioje 735 puslapių knygoje toliau davinai pirmo Lietuvos žmonių surašymo. Surašyta visi Lietuvos kaimai, vienkiemiai ir miesteliai, skaičius gyventojų, kiek yra ūkininkų, kaip toli geležinkelio stotis ir arčiausias pastas.
- KAUNO ALBUMAS. \$1.50
- Knyga paveikslų ir fotografijų Kauno miesto.
- VINCO KREVĖS RAŠTAI. \$7.00
- LIETUVIŲ KALBOS RASYBA. \$1.50
- Rasybos vadovėlis su rasybos žodynėliu. Išleista 1926 metais.
- NAMŲ RUDOS VADOVĖLIS. \$1.50
- Namų darbų, namų įsiskaitys ir biudžetas. Kaip pigiai šeimyną užlaikyti.

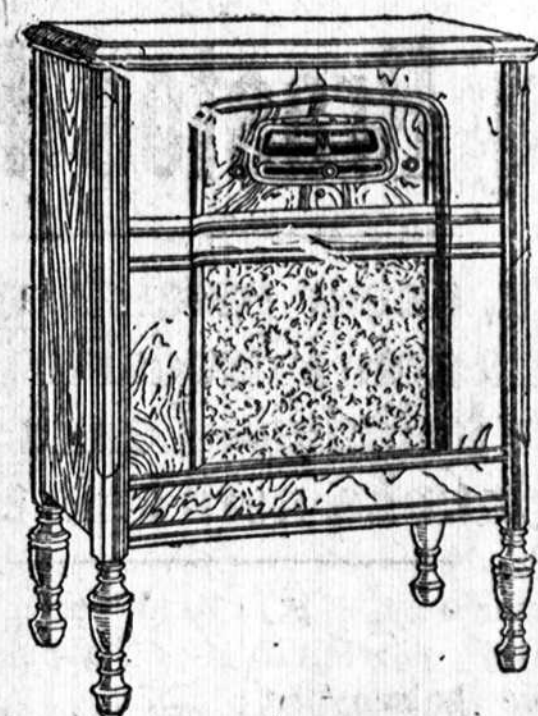
VIENYBE

193 Grand Street

Brooklyn, N. N.

INVENTORIAUS Išpardavimas!

ZEMOS KAINOS ANT VISŲ RADIO
duodame didelę nuolaidą

10 Tubų Victor Radio už	\$89.00
9 Tubų G. M. Radio už	\$79.00
Naujas Radio su trimis Screen Grid tubomis	\$36.00
Radio ir Victrola sykiu už	\$79.00

Grauz Radio programos iš Stoties WCFL. 970 k.
kas nedėdienis nuo 1 iki 2 val. po pietų
Dalyvauja daug žymių lietuvių artistų. Yra gera
Lietuvių Orkestra po vad. M. Yozavito,
Taipgi dalyvauja kontestantai ir lenktyniuoja
už 1,000 dolerių prizą

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas BOULEVARD 4705

Apdrauda

nuo

Nelaimingų Atsitikimų

Naujienos padarė sutartį su atsakomingu apdraudos kompanija ir gali apdrausti vyrus ir moteris, tarp 16 ir 70 metų amžiaus. Nėra gydytojo egzaminavimo.

Apdrauda išdalyta į 6 skyrius. Mokesys metams,

\$1, \$3, \$6, \$10, \$16 ir \$24

Šios rūšies apdrauda apdraudžia žmogaus gyvastį nuo \$1000.00 iki \$5000.00. Taipgi duoda ligoje pašėpą nuo \$7.50 iki \$40.00 savaitėje per 26 savaites.

Del platesnių informacijų kreipkitės į

NAUJIENAS

1739 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

Rusiskos ir Turkiskos Vanos

12th STREET
Tel. Kadzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Tarp Chicago Lietuvių

Kaip Pagerinti Biznį

Chicagoje lietuviai turi įvairius biznesus. Ar visiems lietuviams biznesieriams gerai sekasi? Ne!

Suprantama, biznis, — tai spekuliacija.

Zmogus užsideda biznį, turėdamas galvoje mintį, kad jo biznis jam neš nauda. Jis galės pragyventi ir šeimyną užlaikyti. Nereikės svetimam vergauti. Nes sau dirbti yra kur kas maloniau, negu kitam.

Bet, dalis mūsų biznierių skursta. O skursta svarbiausia todėl, kad bijo PASIGAR-SINTI.

Aš esu įsitikinęs, kad garsinimasis laikraštyje, o ypač "Naujienose", bile kokiam biznieriui neša naudą.

Tik, suprantama, garsintis reikia sistematiškai, nuolat. Vieno arba kelių sykių pasigarsinimas, beveik nieko nereiškia. Bet kuris biznierių garsinasi nuolat; vis kyla ir kyla publikai, kad jo tavoras yra geras, kad jo patarnavimas geras, kad jis gali parduoti pigiau, negu kiti, nes daug išsykia pirkdamas, gali pats pigiau pirkti, todėl ir kitiems gali pigiau parduoti.

Ir tai yra tiesa.

Garsinimai irgi turi būti teisingi. Jei kuris biznierių garsina, kad jis gali pigiau parduoti, tai jis ir turi pigiau parduoti per tam tikrą laikotarpį. Toks biznierių įgytis publikos pasitikėjimą ir jam tuomet bus sėkms vis geriau ir geriau.

Dešimtis metų atgal žmonės nedaug valgė obuolių. Bet obuolių augintojai pradėjo smarkiai garsinti obuolius, ir dabar obuolių yra suvalgomą antra-

tiok, negu dešimtis metų atgal. Reikia, kad žmonės į apgarsinimus tiki. Aš pats irgi tikau į apgarsinimus. Jei pamatau gražų apgarsinimą, tuojau man akį patraukia, o atpigintos kainos dar labiau vilioja. Žinau, kad vylioja ir kitus, o ypač moteris.

Kad 1931 metai bus geresni visiems, beveik negali būti dviejų nuomonių.

Kodėl šie metai bus geresni? Svarbiausia todėl, kad visi pradėjo šiuos metus garsinti. Publika vis labiau ir labiau išjudinama. O kuomet abelnai judėjimas gyvenis, tuomet visiems buna geriau, — ir biznieriams ir darbininkams.

Lietuvių biznierių, nėra taip jau dideli biznierių. Bet jie yra vidutiniai biznierių. Ir jei-gu šiais metais sistematiškai ir tinkamai išgarsins, tai nėra abejonės, kad visiems bus geresni metai.

—Beveik Biznierių.

Šiandie Juozo Girai- čio laidotuvės

Juozo Giraičio, kuris gruodžio 31 d. tapo užmuštas girtam politikieriui automobiliu įvažiuavus į burį laukiančių prie 63 ir Western Ave. gatvės kario žmonių, laidotuvės bus šandie, kaip 1:30 val. po piet, iš J. Lulevičiaus koplyčios, 3103 S. Halsted St., į Tautiškas kapines.

Šiandie taip jau bus laidotuvės kitos to paties automobilisto aukos — jaunojo Jono Schultzo. Jis kaip 8 val. ryte bus išlydėtas iš namų 6738 S. Campbell Ave. į bažnyčią ir į šv. Kazimiero kapines.

Marquette Parkie- čiai nesnaudžia

Marquette Park Lietuviai veikia pagerinimui savo naujos kolonijos trukumų

Marquette Park Liet. Amer. Piliiečių Klubas skaitlingame priešmetiniame susirinkime gr. 28 d. atsilankė vietinis aldermonas Walter W. Morris ypatingai atsakyti į lietuvių piliiečių reikalavimus. Piliiečių klubo išrinkta komisija iš aštuonių ypatų po vadovystę adv. J. J. Grišio, pirm., C. A. Bičiūno ir gelbstint aldermonui W. W. Morris, lankėsi prie South Park Commissioners su reikalavimu taisyti Marquette Parką. Aldermonas atsilankęs į susirinkimą pranešė, kad reikalavimas yra pasekmingas ir jau nemaža suma pinigų yra paskirta Marquette Parko taisymui. Ald. Morris pataria pirmiausia reikalauti Public recreation namo, o ne kelius taisyti. Namus išstačius, keliai vistiek bus ištaisyti. Klubas pasiryžęs toliau darbuotis tame reikale.

Kiti piliiečių reikalavimai, sekantieji: suvesti šviesas į California ir Fairfield Aves., ir 68 gatvę ir kitas gatves, kur dar nėra tinkamai apšviestos; įvesti Safety Zones ir Stop šviesas ant Western Ave., kad toliau nežūtų žmonės einanti per Western Ave. nuo automobilistų.

Taisyti duobėtas gatves, kad daugiau jų sunkus trokai negadintų; daugiau policijos apsaugos; ir kad nekurių Western Ave. gatvėkariai suktųsi į miestą Archer Ave., kad būtų parankiausias ir greičiausias galima nuvažiuoti į miestą.

Ald. W. W. Morris pasižadėjo rūpintis išpildyti reikalavimą kas yra jo galioje, o kat-

[Pacific and Atlantic Photo]
Kanados lakūnas kap. E. Burke, išskridęs į Yukono teritoriją ir ten žuves.

rie nėra jo galioje, jis gelbės piliiečius jų tikslui atsiekti.

Valdyba mažne visa likusi išrinkta ta pati, pirmininkaujant C. A. Bičiūnui, ir del greitesnio reikalų išpildymo išrinkta pildamasai komitetas iš trylikos ypatų.

Marquette Park Piliiečių Klubas yra užsimojęs nenažai nuveikti naujais metais, del labo kolonijos, ir kviečia tautiečius stoti sykiu į darbą, liekant jos narius. Matome kad ir miesto valdininkai jau mus pripažįsta, tas atsiekti tik organizatyviu keliu; kaip skaitlingiaus susiorganizuosime, tuo lengviaus bus iškovoti mūsų reikalavimai.

A. J. M.

Išvykit Tą Šaltį

Bulgariška Zolii Arbata

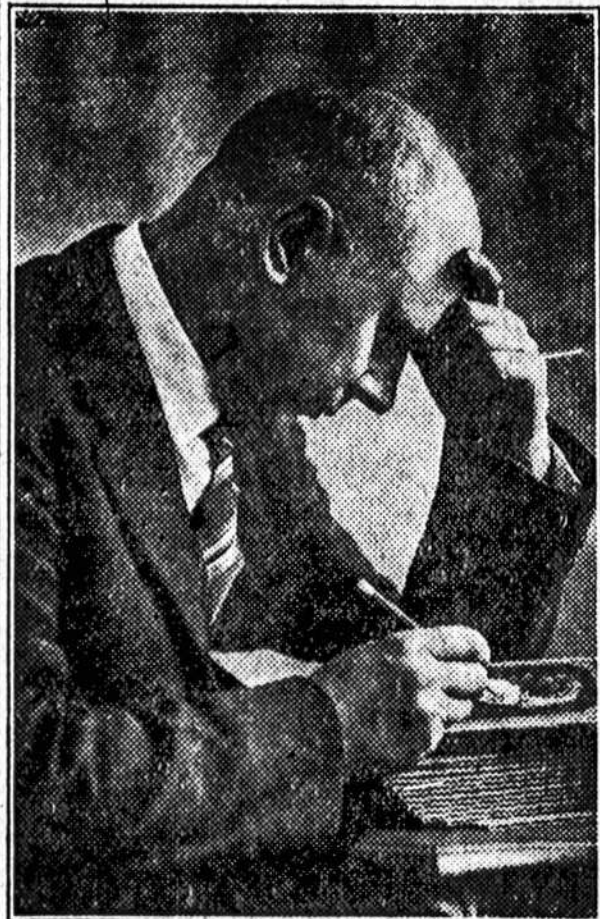
Saugokitės tų šalčio ligos perų! Išgerkit puoduką Bulgariškos Zolii Arbatos šį vakar.

Jų riebi sunki subudavoja jėga į pasipriešinimą jūsų kraujyje ir pagelbsti išvalyti jūsų sistemą nuo nuodu. Šildo sustingusį kraują, padidina cirkuliaciją ir pridoda naują gyvenimą.

Bulgariška Zolii Arbata yra parduojama aptiekose visur už 35c, 75c, \$1.25, arba per paštas didelio šeiminiui didumo už \$1.25. Adresuotis Marvel Product Co., 106 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Pabandykite

NUSIFOTOGRAFUOTI SAVO ĮRENGTUOSE KAMBARIUOSE. KAINA ŽEMA—SUSITAIKINSIM. MALONĖKITE PASAUKTI ENGLEWOOD 5840

P. Conrad

COMMERCIAL FOTOGRAFAS
730 West 62nd Street

Phone Virginia 2054
JOSEPH VILIMAS
NAMU STATYMO
KONTRAKTORIUS
4556 So. Rockwell St.,
CHICAGO, ILL.

Čekovo "Čaika" Goodman teatre

Nuo aetinančio antradienio, sausio 6 d. Goodman teatras pradeda vaidinti žinomojo rusų rašytojo Antano Čekovo veiklą "Čaika" (Zuvėdra), Sea Gull. Tai yra Maskvos Dailės Teatro suręžiuotas veiklas, kurs dabar užėmė vieną iš garsiausių vietų pasaulio teatrui. Veikalą Goodman teatre tvarko Maurice Gnesin, Goodman Dramos Mokyklos vedėjas; jis pats tą veiklą ir į anglų kalbą vertė.

Svarbu dar tai pažymėti, kad "Čaika" yra režisuota garsiojo Maskvos ir visos Rusijos režisieriaus Stanislavskio. Goodman teatro direkcija kaikiuriuos kostiumus persidirbo sulig amerikoniško skonio, nes originale kostiumai esą per daug "ekstravagantiški". Artistų sąstata dalyvauja geriausios Goodman teatro spēkos.

"Oliver Twist", Dikinsio drama vaikams, pasibaigs sausio 10 d. ir prasidės "Master Skylark", paruošta pagal Šekspiro veikalų stiliaus.

LIGONINĖSE IŠBANDYTAS

Rekomenduojamas daktarų ir slaugių.

Valantis, atgaivinančias antiseptikas del moterų.

Kaipo deodorantas jis apsaugo nuo nesmagumų.

Pardavinėjamas aptiekose.

Lydia E. Pinkham's

Sanative Wash

—Lydia E. Pinkham Medicine Co. Lynn, Mass.

Bereikalingas Skausmas!

Kai kurie skausmą laiko butinu.

Salti jie leidžia "persirgimui".

Jie laukia kad galvos skausmas "pereitų".

Jei serga neuralgia ar neuritu, jie pasitiki geriau jausitį sekantį rytą.

Tuom gi tarpu jie kenčia bereikalingą skausmą. Bereikalingą delto, kad yra antidotas. Bayer Aspirin visada greitai pagelbsti nuo visokių skausmų kuriuos mes syki turėdavom perkesti. Jei skausmas nesiliauja, atsilauk savo daktaro jo priežasties.

Jūs išvengsite daug skausmų ir nesmagumų per daugumą vartojimų Bayer Aspirin. Apsaugok save pirkdamas tikrus. Bayer yra saugus Visada tas pats. Visose aptiekose.

BAYER ASPIRIN
Aspirin yra trade žymė Bayer Fabrikos Monoaceticacidester of Salicylicacid

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

NAUJIENU DOVANOS

Dar Niekad Nebuves Pasiulijimas TIK TRUMPAM LAIKUI

NAUJIENOS duos visiems NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, kurie dabar užsirašys NAUJIENAS sau, savo draugams bei giminėms

Visai Dykai Knygu

Metiniems Prenumeratoriams už \$5.00

Pusei Metų už \$2.50

IŠ SEKAMO SARAŠO:

Grupė I. \$2.50		Grupė IV. \$5.00	
No.	KAINA	No.	KAINA
57	J. Allenio Kaip Zmogus Ma- .20	18	D-ro Graikono Sveikata .250
70	Kl. Jurgellonis Gladi-Liudi .50	42	Dr. A. J. Karaliaus Pasikal- .20
	Viso \$2.50	48	S. K. Krukovskaja Ohinija .40
Grupė II. \$5.00		52	John M. Works Kas yra Taip .75
No.	KAINA	64	Sarunas Gruodžio 17 dienos .20
24	J. Viškovskos Tikrai Juokai .30	68	Pervermas .75
25	Dr. Karaliaus Barbara Ub- .20	72	Karlo Kavackio — Kas yra .20
	Yra arba Kiloštonas ir Jo .75	72	W. Shakespeare'o Macbeth .75
26	Marjono Konopnickos Pagal .75		Viso \$5.00
28	Erkmano Satirjono Laikrod- .20	Grupė V. \$5.00	
	ninko Atsiminimai \$2.50	No.	KAINA
Grupė III. \$2.50		7	A. Janulaidis Aitija .25
No.	KAINA	8	S. Matulaidis Dvi kelionis .40
32	Emile Zola Darbas (Roma- .100	31	A. Olševskio — Pasaka apie .15
33	A. Anojewskio Revoliucijos .30	38	L. Tolstojaus — Pragaras At- .15
34	W. G. Karolenkos Makaro Sap- .20	37	Oliver Schreinerio Sappai .35
40	"Socializmo Mintis Blai- .100	40	Dr. E. Loeb Kultura Ir .60
51	Dr. A. J. Karaliaus Siuovai .50	53	Dr. A. J. Karaliaus Morali- .50
62	J. Laukio Moteris ir Jos .20	55	E. Sestoko — Kas Iškarsys .75
65	La Fargue Laidybė pir- .20	60	Milukijada — Duko .20
67	T. J. Kudinsko 16 Kristijus .50	60	Zmogėdė Nuopelnai ir Juo- .15
71	Liepuko Pekios Kančios .20	68	Kl. Jurgellonis Deklamato- .75
73	J. Viškovskos Gvybė .20	84	J. Kurzemewskio — Medicinos .25
76	Aukso Versio Vėžio Veiksmo .20		Daktaras
	Komedija .20		
78	Br. Vargšo Gadybės Žaidžios .25		
79	M. Grigonio Gorius Vėlius .25		
	neig niekad komed. .25		
98	J. Gurauskio Salaputris .20		
	Komedija \$5.00		
Grupė VI. \$2.50		Grupė VII. \$5.00	
No.	KAINA	No.	KAINA
40	Zemaitės Raštai Karės Metu .75	22	Naujas Pilnas Orakulas—Vi- .250
41	Simukas ir Magdūtė Graži .15	35	Bobruonas Krutius—Labai .45
44	Dr. A. J. Karaliaus Pasavi- .50	44	Gyvenimo Vaisėdai .20
61	Laukio — P. Kropotkino .35	47	A. Fredro Conellum Fa- .20
63	H. Ibseno—Šiaurės Karžy- .35	94	Gogolės—Piršlybos, Komed. .25
80	M. Grigonio—Katriutės Gin- .20	95	J. K. Turgenevo — Pinigu .10
82	Br. Vargšo—Milijonai Van- .20	97	J. Gurauskio Salaputris .20
	denyje \$2.50	99	A. N. Astrauskio — Vyru .25
		99	Vergilia komed. .35
			V. K. Raikanskio Elėmsis .25
			ir Proza \$5.00

NAUJIENOS CHICAGOJE ir NAUJIENOS VISUR
KITUR METAMS \$8.00 AMERIKOJE METAMS \$7.00

Kam nemalonu bus gauti tokias dovanas. Šis pasiulijimas tik trumpam laikui. Rašykite tuojau ir siųskite savo užsakymus.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street

Chicago, Ill.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

For COLDS, COUGHS

Sore throat, muscular rheumatic aches & pains, apply Musterole, the "counter-irritant"

PROBAK BLADES

padaro jusu DVIEJU ASMENU BRITVA (Senaji ir naujaji modeli) Geresne Britva —arba pinigai gražinami \$1.00 už dešimtį 50c už penkes Garantuotos PROBAK CORPORATION AutoDrop Safety Razor Co., Inc., N. Y. C.

Buy gloves with what it saves

Nėra reikalo mokėti 50c ar daugiau, kad gauti gerą dantų kvepalą. Listerine Tooth Paste, didelis tubas parduoda už 25c. Ji valo ir apsaugo dantis. Be to galio sutuopinti \$3, už kuriuos galite nusipirkti pirštinius ar kitą kitą. Lambert Pharmacol Co.

LISTERINE TOOTH PASTE 25c

NEW delight in Cheese flavor

Still another Kraft-Phenix triumph! New digestibility, health qualities and delicious new flavor added to cheese.

In Velveeta all the valuable properties of rich milk are retained. Milk sugar, calcium and minerals. Good for everyone, including the children.

Velveeta spreads, slices, or melts and toasts instantly. Try a half pound package today.

KRAFT Velveeta The Delicious New Cheese Food

ATSIKRATY- KIT LIGU PE- RU

nosyje, burnoje ir gerklėje
Ieiskite Zonite išva-lyti susikimšusias at-
matas, išnaukinti lig-
rus, nepileisti ligu. Labai naikinantis pe-
rus. Raminantis plėves

SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS

25 ounces for 25cents
pure
KC BAKING
POWDER
efficient
IT'S DOUBLE ACTING
MILLIONS OF POUNDS USED BY
OUR GOVERNMENT

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of March
3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus sek-
madienas. Leidžia "Naujiens" Bendro-
vė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas Roosevelt 8500.

EKONOMINĖ TVARKA IR "KRIKŠČIONYBĖS PRINCIPAI"

Kai miniose ima reikštis didelis nepasitenkinimas gyvenimo sąlygomis, tai ir klerikalai pradeda peikti visuomenės tvarką. Lietuvoje 1919 ir 1920 metais krikščionių demokratų vadas kun. Krupavičius laikydavo Lietuvos bažnytkiemuose, pasilipęs ant bačkos, tokias "revoliucingas" prakalbas, kad ir bolševikai negalėdavo "revoliucingiaus" pakalbėti. Krik-demai, to paties Krupavičiaus vadovaujami, reikalavo dvarų konfiskavimo ir organizavo darbininkus kovai "prieš kapitalizmą". Bet, laikui bėgant, tas "revoliucinis" jų karštis išgaravo ir šandie klerikalizmas Lietuvoje lenktyniuoja atžagareiviškumu su tautininkais.

Amerikoje masinis nedarbas dabar kelia nerimą miniose, ir štai klerikalai jau suka savo nosis "kairėn", apsimesdami bedarbių ir beturčių prieteliais. Marijonų "Draugas" rašo apie San Francisco's arkivyskupą Ilaną, kuris esąs pareiškęs, kad "kiekvienam darbininkui turi būti užtikrintas darbas ir iš to darbo reikalingos pragyvenimui pajamos. Šiandie gi darbininkams išmetama tik tiek, kiek darbdavio malonė." Koki gražus žodžiai!

Negana to. Tas klerikalų organas bando pasirodyti "radikališkesniu" ir už patį popiežių Leoną XIII, kuris 1891 m. rašė apie "teisingumo" stoką darbdavių santykiuose su darbininkais. Esą, nepakanka reikalauti teisingumo, reikia da ir pakeisti dabartinę netikusią visuomenės sistemą. Girdi:

"Kad šiandieninė ekonominė tvarka netinkama, negali būti dviejų nuomonių. Šitai tvarkai gyvuojant dažnai iškyla nedarbas ir sunkūs žmonėms gyvenimas. Tad ir kyla klausimas, ar reikalinga kalbamą tvarką keisti nauja tvarka ir kokia turi būti ši pastaroji?"

Ir į šitą klausimą atsakoma: Taip, reikia keisti, tik ta "naujoji tvarka" turi būti paremta "krikščioniškais principais".

Tai, žinoma, yra tušti žodžiai, nes kas gi yra tie "krikščionybės principai"?

Tais laikais, kada krikščionybė buvo galingiausia — viduramžių gadynėje, darbo žmonių masės vilko sunkų baudžiavos jungą. Katalikų vyskupai ir klebonai laikė baudžiauninkus ir juos išnaudojo taip pat, kaip ir svietiški ponai. Kai žmonės ėmė kilti prieš baudžiavas ir kovoti už savo laisvę, tai bažnyčios vyriausybė keikė juos lygiai taip, kaip Lietuvoje pralotas Antanavičius kad keikė 1905 m. Rusijos caro priešus.

O kada pramoningose šalyse ėmė įsigalėti kapitalizmas, ar dvasiškijs padėjo darbininkams kovoti už savo buvį pagerinimą? Ar ji rūpinosi bent, kad būtų išleisti socialės apdraudos įstatymai, kurie darbo žmonių apsaugotų ligoje, senatvėje ir nedarbo metu? Prieš keletą metų, kai Massachusetts valstijoje buvo balsuojamas įstatymo sumanymas, draudžias vaikų darbą fabrikuose, tai Bostono kardinolas ir kunigai išsiųsę agitavo prieš jį ir, daugiausia jų dėka, tas sumanymas buvo atmestas.

Tai kame gi tie "krikščionybės principai", sulig kuriais turinti but pakeista dabartinė ekonominė sistema?

Jei ne-kapitalizmo tvarka, tai kokia?

Milioni organizuotų darbininkų pasaulyje šandie nori, kad vietoje kapitalizmo būtų įvesta socializmo sistema. Bet klerikalai bando tą darbininkų siekimą apjuodinti, tolygindami socializmą su bolševikišku Rusijos komunizmu. Aukščiausias paminėtame Marijonų laikraštyje, pavyzdžiui, sakoma:

"Visų žmonių savasčių suvalstybinimas, kaip to norėtų socialistai, jokiū būdu negalimas, sako Leonas XIII. Tai delto, kad tas būtų priešinga prigimtoms žmonių teisėms (reiškia, Fordas užginė su automobilių fabriku! — "N." Red.), tas būtų labai neteisinga ir pagaliau nuo to pirmausia turėtų nukentėti patys darbininkai. Visako suvalstybinimas — reiškia žmonių gerovės, laimės, dorovės ir brolybės išgriovimas."

Bet socialistai to nereikalauja! Jie nori, viena, ne suvalstybinimo, bet suvisuomeninimo (valstybė ir visuomenė — tai tas pats). Antra, ne viską jie nori suvisuo-

meninti, o tik visuomenės gyvavimui reikalingas produkcijos ir distribucijos priemones.

Viską paimti į valstybės rankas, paverčiant kiekvieną žmogų valdžios vergu, tai — tikslas Rusijos bolševikų, kurie neapkenčia socialistų labiau, negu klerikalų (juk bažnyčios Rusijoje dar leidžiama šiaip-taip veikti, o jeigu socialistai bandytų tenai sušaukti mitingą, tai būtų sušaudyti!).

Socialistai kovoja už tokią visuomenės santvarką, kurioje būtų ne tik visuomenės turto šaltiniai dirbančiųjų žmonių kontrolėje, bet kurioje ir atskiros asmenys laisvė būtų užtikrinta labiau, negu šandie. Ve dėlko socialistai priešinasi diktaturoms ir atsisako smurto priemonėmis vykinti savo idėjas. Jiems rupi pasiekti savo tikslą daugumos pritarimu, o ne jos pavergimu, — kas, žinoma, yra ilgąs ir nekantriems žmonėms labai nuobodus darbas.

Koki gi tad dar geresnį teisingumą yra sugalvoję tie, kurie kalba apie "krikščionybės principus"? Jie nieko geresnio nėra sugalvoję ir jokios naujos tvarkos nenori, o tik jie bando "krikščioniškomis" frazėmis apdumti akis minioms, kurios nerimsta dėl blogų laikų!

Apžvalga

GANDAI APIE LIETUVOS KLERIKALŲ SKILIMĄ

"Vilniaus Rytų" rašo: "Lenkų spaudoje plačiai rašoma apie Lietuvos krikščionių demokratų partijos skilimą. Pagal tų žinių, partijoje pasireiškusias dvi nesuderinamos srovės. Butent, viena jų reikalauja liautis tęsti ligšiolinę politiką ir labiau kreipti dėmę į ūkio ir ekonominę sritį, kita srovė laikosi ligšiolinės politinės krypties. Kaip išties yra, sunku kas tikra pasakyti, nors vyriausias "Ryto" redaktorius d-ras Bistras atsisakęs nuo redagavimo ir "Rytą" dabar redaguoja p. Jodzevičius."

"Viln. Rytų", kuris tai rašo, yra irgi klerikalų kontroliuojamas.

KAIP SLA. PIRMIAU SKOLINDAVO PINIGUS

Paskutiniame "Tėvynės" numerėje įdėta ilgąs SLA. prezidento, p. St. Gegužio, pasiūlysimas, kurio galo dar nėra.

Tarp kitų dalykų, p. Gegužis papasakoja įdomių dalykų apie paskolų davimo "tvarką", gyvavusią prieš senojo iždininko, nabašninko Paukščio. Jisai rašo:

"Kadangi Susivienijimas pirmo morgičio paskolas duoda tik savo nariams, tai apart pamatinio paskolų davimui principo, vadinasi atitinkamos nuosavybės ir tos nuosavybės apskaitinimo dar buvo vadovaujamas ir dideliu nariams pasitikėjimu ta prasme, kad mažiausiai išlaidų ir rūpesčio SLA. nariams sudarius paskolas gavimui. Bet dabar pasirodė, kad tas perdidelis pasitikėjimas ne visur išėjo Susivienijimui ant naudos. Tačiau man niekad neatėjo mintin, kad gali rasti tokių SLA. narių, kurie drįstų savo organizaciją prigaudinėti, ir ir kurie piktai norais vadovaudamiesi bandytų iš Susivienijimo paskolą gauti. Delto seniaus nebuvo įvesta nei formalių aplikacijų, nei nuosavybės apskaitinimo blankų (ar girdite? — "N." Red.). Na, ir kada užėmė Iždininko vietą p. Gugužis šitai sutvarkė formališkiau, tad man atrodė, kad bereikalingai prie tokių formalumų cinama (! — "N." Red.), kas reiškia bent daliną nepasitikėjimą (! — "N." Red.) Susivienijimo nariams. Bė dabar aiškiai pasirodė, kad ir SLA. nariams ne visiems galima pasitikėti."

Tai yra nuostabus pareiškimas! Tokio pareiškimo dar but-but Amerikoje nebuvo iki šiol padaręs jokios stambesnės orga-

nizacijos prezidentas, o ypač organizacijos, turinčios milijoninį iždą!

Iki Gugužis neužėmė iždininko vietą (1928 m.), tai Susivienijimas, girdi, neturėjo nei formalių aplikacijų paskoloms, nei nuosavybės apskaitinimo blankų. Ir kai naujasis iždininkas tokias blankas ir aplikacijas įvedė, tai prezidentas net buvo nepatenkintas. Jisai manęs, kad tai esą "bereikalingi formalumai" ir įžeidimas Susivienijimo nariams!

Nesuprantama, ką čionai p. Gegužis vadina nepasitikėjimo reiškimu nariams: ar tą, kad iždininkas Gugužis ėmė reikalauti iš aplikantų formalių aplikacijų ir apskaitinimo blankų išpildymo, ar kad jisai iš viso reikalavo raštiškų aplikacijų ir apskaitinimo dokumentų.

Atrodo keista, kad prašęs paskolos narys turėtų užsigauti vien tuo, kad iš jo reikalaujama pasirašyti ant aplikacijos, kurios formą yra pagaminęs iždininkas, o ne ant kokio nors kitokio popiergalio, arba kad jisai turi gauti iš iždininko specialę blanką nuosavybės apskaitinimui pažymėti. Už suteikimą tokių gatavų blankų nariai gali būti tikrai dėkingi organizacijai, nes tai jiems palengvina formalumų atlikimą, prašant paskolos. Daugumai mūsų žmonių, neįpratusių raštiškų dokumentus daryti, yra nemaža galvosuko, kuomet jiems tenka patiems tokius prašymus ir apskaitinimus ant popieros išdėstyti.

Štai dėlko net ir žmogus, kuris nori įstoti į Susivienijimą, gauna tam tikras aplikacijas blankas, kurias jisai turi išpildyti. Net ir daktaras kvotėjas, išekzaminavęs aplikantą, rašo savo pastebėjimus į tam tikrą blanką, o ne į bile koki popieros sklypą. Ir ar tai laikoma įžeidimu nariui ("nepasitikėjimu reiškimu") arba daktarui? Ir jeigu yra reikalaujama, kad formaliską aplikaciją išpildytų narys, kuris stoja į organizaciją ir kuriam organizacija atsisako daugy-daugiausia už vieną tukstantį dolerių posmertinės, tai ar ne juokai būtų, kad narys laikytų savęs įžeidimu, kuomet iš jo pareikalaujama atlikti tam tikrus formalumus, duodant jam kelių arba net kelių tukstančių dolerių paskolą!

Ne, p. Gegužis negalėjo manyti, kad nariai pyks vien už "formališkesnį" aplikacijų suvalstybinimą. Kitas dalykas, jeigu aplikacijų ir nuosavybės apskaitinimo dokumentų pirmiausia buvo iš viso mažai tepaisoma; ot, yra aplikacija ir apskaitinimo paliudymas — gerai, nėra — taip pat gerai; "kada, brolyti, turėsi atliekamo laiko, tai parašyk arba paprašyk gerą draugą, kad parašytų, kiek tavo nuosavybė verta, kad tą popiergalį galėtume padėti į archyvą, — bet pinigų gali imti tuojau; mes tavim pasitikime, tai tie formalumai yra tik dėl viso ko..."

Jeigu prie amžinatilsj Tamo Paukščio buvo šitai žiurima į tuos dokumentus ir prezidentas Gegužis laikė taitai visai gera "fraternale tyarką", tai iždininko Gugužio įvestos griežtos taisyklės aplikacijų ir apskaitinimo klausime galėjo, žinoma, atrodyti keista ir "nebroliška" naujenybė. P-ui Gegužiui galėjo but nuostabu, ką čia tas žmogus prasimano, reikalaudamas visokių raštų iš narių, prašančių paskolos, ir dagi ne bile kokių raštų, bet sulig tam tikra, paties iždininko, išdirbta forma? Argi nepakanka žodžio, kurį duoda geras, pasitikimas narys?

Kadangi Ažunario paskolos tyrinėjime nei raštiškos aplikacijos, nei nuosavybės apskaitinimo dokumento nesurasta ir pats Ažunaris po priesaiką liudijo komisijai atstovams, joga nė kokių paskolos aplikacijų jisai nėra rašęs, tai tenka spresti, joga ištiesęs SLA. Pildomoji Taryba seniaus tos rūšies raštams svarbos ir nedėdavo. Ji duodavo neva pirmo morgičio paskolas, bet ne ant morgičio, o tik "ant pasitikėjimo".

P-as Gegužis dabar viešai prisipažįsta, kad tos "tvarkos" paskolų davime buvo laikytasi per daugelį metų su pilnu jo pritarimu ir kad ji buvo pakeista prieš jo norą, — tik dėlto, kad naujas iždininkas vadovavosi savo išmanyimu, o ne įsigyvenusiais senais papročiais. Taitai pripažindamas, SLA. prezidentas pasiima atsakomybę ant savęs ir ant savo bendradarbių už tuos nuostolius, kurie pasidarė organizacijai. Kitokios išvados padaryti iš jo pasiaiškinimo negalima.

PASTABOS

"Tėvynės" redaktorius sako, kad delė Devenio prigavystės Susivienijime nuo dabar paskolų davimas jau bus suvaržytas, nes didesnius ir sunkesnius formalumus skolintojams reikiš atlikti, kad gaus paskolą. O tas, sulig "Tėv." redaktoriaus, reiškia, "suardymą pasitikėjimo" paskolų davime.

Tai gi aiškiai pasakyta, kad SLA. viršininkai Ažunariui-Deveniui paskolą davė ne ant užtikrinto saugumo, bet ant pasitikėjimo!

"Tėvynės" redaktorius aiškina, kad delė paskolos nesaugumo, ne paskolos davėjai yra daug kalti, bet didžiausis kaltininkas yra skolintojas — Devenis.

Reiškia, didžiausis kaltininkas Devenis yra todėl, kad jis paskolą gavo ant "pasitikėjimo", ir pabėgo!...

Bolševikai manė, kad valstybę įstatymų galima taip pat nepaisyt, kaip kad ir SLA. įstatymų jie nepaisė. Jie manė, kad jie gali pagal savo norą SLA. kuopos skaldyti, melais atkalbinėti SLA. narius iš organizacijos; šmugelio keliu (be valdžios leidimo) tvėrti savo "susivienijimą" ir kolektyvui pinigų. Bet skaudžiai apsiriko. Išrodo, kad šitame "darbe" jie gaus gerą "experience".

Tie SLA. nariai, kurie bolševikų bloferių klausė nemokėjo savo mėnesinių mokesčių į SLA., bet mokėjo bolševikams, liko Susivienijime suspenduoti, ir bus išbraukti. Tai gi, jei liks be organizacijos — be apdraudos. Po laikui jie pamatys, kad juos apgavo.

Kad lietuviškų bolševikų komisarai yra didžiausi bloferiai lietuvių tarpe, tai paliudija ir tas, kad ju Andriulis savo "prakalboje" Rockforde, Ill. "išaiškino", kad SLA. narių turi tik apie 9 ar 10 tukstančių...

Ar didesnis bloferis gali kur rasti už šitą "Vilnės" komisarą?

Bolševikų "čyfas" Pruseika sakoma, savo fatfėbeliams duoda pipirų, kad jie buvo (ir yra) žioplai, ir žioplai pasielgė

SLA. seime Chicagoj. Bet "čyfas" pirm daryti už tai jiems kaltinimus, turėtų ištirt ar jų makaulės nėra tuščios? — Kalvis.

Vladas Mingelevičius JIS SUGRĮŽO (APYSAKOS FRAGMENTAI)

(Tėsinys)

Jakubėnas nutvėrė Trinkuno ranką ir smarkiai paspaudė...

—Ir aš neturiu nieko, kas neleistų sumegsti, sutrukusius draugiškumo ryšius! Juodu jau bučiavosi... pamiršo jie skriaudas... —Ir kas įstengė sutraukti tuos stiprius ryšius, kurie mudu taip tampa rīšo? —Šiek tiek apimęs paklausė Jakubėnas.

—Elė — atsakė Trinkunas. —Bet kas gi jinai? Aš, prisipažįstu, taip arti jos buvau, o vis delto jos nesupratau. Ji likosi man tarsi nepasiekta... —Kas jinai? Čia visa istorija! Kitą sykį papasakosiu plačiau, gi dabar teks pasitenkinti trumpais bruožais.

Ji iš pasiturinčios šeimos; gana laisvo elgėsis. Lygaus neturi, arba teisingiau, nenori turėti. Kas į jos taip tariamą meilės tinklą įsipina, tas yra, arba turi būti tik jos žaislas. Kad tai pasiekti ji net save paaukoja, bet tampriau pagauinama ji nesiduoda. Taja auka buvavo ir mudu... Tai jos paslaptis... — Baigė Trinkunas.

—Ji per drąsiai žadžia!... — pasibėjęs Jakubėnas.

—Taip. To manau pakaks apie ją... O paskutinį "Lietuvos Aido" nr. skaitei? — pridūrė.

—Ne...

—Tai, prašau, priimk per mane iš visuomenės: tavo nupelnytą laurų vainiką — Padavė laikraštį. — Čia recenzija apie tavo veikalą...

Jakubėnas it virtasis vėžys paraudo iš begalinio susijaudinimo ir ėmė skaityti...

...Neseniai išėjo iš spaudos studento J. Jakubėno 5 veiksmų dramatinis veikalas N. Tai pirmas iš labiau nusisekusių jaunųjų poetų kurinys, vertas susidomėjimo. Kiek yra žinoma, manoma jį statyti Valstybės teatre. Apie veikalo turinį ir autorių kitą kartą plačiau teks pakalbėti, o dabar palinkėkim jaunam kurėjui — pasiryžimo ir jėgų tolimiesiems sunkiams ir atsakingam kūrybos darbe!

Nepaėjo po to nei pusvalandžio kai Jakubėnas pasibeldė į p-lės Bronės duris.

Ji džiaugsmingai pasitiko... Nespaėjo jos nei pabučiuoti, kai ji paskubo paklausti:

—Skaitei apie savo veikalą recenziją? — paklausė Jakubėnas linktelėjęs galva.

—Dar kartą sveikinu! — Ir pribėgusi puolė į jo glėbį; ėmė jį myluoti, bučiuoti.

—Ir visa dovanoji? Visa... Ji tik dar labiau prisiglaudė prie jo krutinės...

—Tai tik dabar, iš po iškęsčių skausmų ir pergyventų audrų debėsių, išsineria mano laukiamosios laimingos atėties, laimės ir pergalės saulė! Tai saulei šviečiant, itin aiškiai matau savo klaidų niekšiskumą ir tos antrosios neva meilės menkumą ir sugniužimą, nes pirmosios meilės galybės saulė be jokių sunkumų išstipdino ją, po valandėlės pūvertė ją rukaiš, vėliau ir tie išsiskaidė; paliko šviesi daugi žadanti aklėlis... — baigė Jakubėnas glausdamas į save mylimąją ir pslilnęs bučiavo; bučiavo be saiko... jės žydinčios lupos jam tuo pat mokiėjo...

—O be viso to, dar vieną naujėnėlę — tarė Jakubėnas. —Na, brangusai, jei tik gerą?

—Dar šandie darome ekskursijėlę automobiliais už miesto. Sutiksi dalyvauti? —Mielu noru!...

—Ačiu mylimoji! Bet leisk dar paklausti... Aš brangute geisčiau visa savo siela ir jausmais ko greičiausia susituokti, nes man sunku... aš tiesiog bejėgus... kartais net silpna darosi žiurint į tavę ir tuo metu aš tiek kenčiu!... Pasakyk mylimoji?!

—Ach, vargšelis mano!... Žinai mylimasai Justai, Sv. Petro dienėje kaip tik bus mum abiem patogiausia... Nuvažiuosiva dar pas tėvelius, o gal tenai ir vestuves padarysim...

Pro namų viršunes iš melsvojo dangaus sosto šypojos saulė švelnučiais šiltais spinduliais... Tyliai kuždėjo medžiuose vėjas...

Laisvės Alėjoj ruošėsi ekskursijon keletas automobilių, kuriuos sėdo žinomieji ekskursantai: pirmajame aute sėdėjo poetas J. Jakubėnas, pianistė p-lė Bronė Gailiūtė, St. Untulis, Valys Trinkunas. Kituose gi mašinuose kiti kolegės bei pažįstami.

Pro šalį, lyg netyčia praėjo p-lė Elė Mačernytė...

Beveik visi pasisveikino...

Jinai nevykusiai mėgino nusišypsoti...

—Gal važiuoti ir jinai? — Su panika paklausė Jakubėnas Trinkuno.

—Gal... — Ir šypsodamasis palydėjo besitolinančiai...

...Jau pasiruošę... Automobiliai vienas po kito pasileido gatve...

...Pro namų ir medžių viršunes iš melsvojo dangaus sosto šypojos saulė skleisdama šiltus švelnučius spindulėlius... (Gėlas).

"KULTUROS" No. 11 tik ką gautas iš Lietuvos. Kaina 45 centai. Gaugite "Naujiene"...

"KOVA", Lietuvos socialdemokratų užsieny leidžiamas laikraštis. Šį laikraštį leidžia iš Lietuvos išvažiuavę politiški emigrantai. Pavienia numerio kaina 10 c. Galima gauti "Naujiene"...

JUSŲ PATOGUMUI

"NAUJIENOS" TURI ATSTOVUS SEKAMOSE VIETOSE

Marquette Park
TUBUCIO APTEKA
2832 W. 63rd St.

Brighton Park
B. R. PIETKIEWICZ
2608 W. 47th St.
Tel. Lafayette 1083

Roseland ir Pullman
WAITCHES B.O.S. CORP.
52 E. 107th St.
Tel. Pullman 5950

Kai jums reikės pasiūsti pinigus Lietuvon, paduoti "classified" skelbimą ar užrašyti "Naujienas", kreipkitės artimiausi atstovai.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Bedarbių Šelpimo Reikalai

BEDARBIŲ ŠELPIMO KOMITETAS

Ofiso naujas adresas:
BRIDGEPORT FURNITURE COMPANY
3224 South Halsted Street
Tel. Victory 1657
Valandos: nuo 9 iki 11 ryto
tiksliai

Gruodžio 30 ir 31, 1930

Gauta maisto nuo:

V. Pavlauskas, 3315 S. Halsted St., davė 15 kep. juodos duonos.

Aleksunas, davė 25 kep. duonos.
Wm. Stankus, 832 W. 33 Pl. atnešė maišuką visokio "canned goods".

Gauta drabužių nuo:

A. D. Kaulakis, 3251 S. Halsted St., vyriškų kotų ir overkoti.

Stanley Ivanovich, 2501 W. 46th St., čėverykų ir vyriškų drabužių.

Siulo veltui

4 kambariai, vana, elektra, ir visi patogumai bedarbio šeimynai. 4 mėn. gyventi dykai — iki Velykų. MUNSAINAS UŽGINTAS, Jonas Gužauskas, 4622 S. Sacramento Ave., Lafayette 5245 — 2-ros lubos.

Jėško mergaitės

Prie namų darbo, \$30 i mėnesį, valgis ir guolis. — Mr. Kazelickis.

Vincentas Sneideris galį priimti merginą prie namų darbo, biskį primokės.

Mr. Steinberg, siulė valgį ir guolį ir gal biskį primokės už prižiūrėjimą stubos ir išplovimą kudukio drabužių.

Nori darbo

Helen Rodel jėško darbo prie stubos, bet nori vakarais eiti namo.

Anna Pomiditis, jėško darbo prie kriaučių.

Duota drabužių:

P. Milius, Staliuninas, K. Norikienė, Stephanie Venskienė, Kaščiakaitienė, Pecius, Adomas Skrabutis, Pačionis, V. Katėnas, T. Daunuskas, Josephine Bennett, Bernice Malaskičius, Josephine Shilleris, Anna Zevet, J. Steckis, H. Simas, Adam Skrabutis, Ant. Pocius, A. Stelskis, A. Daujotas, Mary Kubilis, M.

Spring, J. Gotaitas, K. Strugis, Dauraišius, P. Janush, D. Avilis, J. Ausalis, A. Shilney, M. Petraitis.

Duota maisto:

Mrs. Petraitis, Strogis, Kubilius, Juclius, Newtout, Petraitis, Mitchell, Žiškienė, Duonauskienė, P. Milius, Juoz. Bokus, K. Gindrenis, T. Azukas, J. Prispauškas, K. Gečas, F. Barrett, Ant. Kisiulis, Jos. Zederis, Adomas Skrabutis, J. Pamidaitis, Wm. Rimkus, P. Lukus, Wm. Stankus, Frank Sutkus, Ant. Mileris, Wm. Gerlikas, J. Stancil, A. Kveder, Andriulis, Gribas, Petrauskas, Newtouts, Sirvinskis, Mrs. Dantė, A. Slusnias, A. Pomiditis, Stella Kaščiakaitienė, Anna Pudraitienė, S. Survilas, Žiczkus, Janush-Stanislovas, P. Duonauskienė, Ona Žymontienė, M. Strogis, Knizikienė, A. Povilaitienė, V. Katėnas, Petraitis.

I mūsų ofisą atsilankė p-nas Varkala, gerai žinomas auditorius ir ekonomistas. Jis pasiūlė savo butą, kuris randasi Michigan City ir turi visus patogumus, vienai bedarbių šeimynai; taipgi kitą flatą, čia Chicagoj, veltui.

Nors buvo labai daug žmonių atsilankiusių i ofisą, nė vienas nepaėmė tą gerą pasiūlyimą. Jeigu randasi didelė šeimyna kuri neturi kur gyventi arba kurią grąšina savininkas išmesti iš stubos, pasikibinkit naudotis šita proga!

P-nas Varkala, išbuvo mūsų ofise per visą rytą ir pamatė kiek mes turime daug darbo, pasižadėjo mums pagelbėti kiek tik jis galės.

Taipgi, atsilankė ponis Kemšienė, gerai žinoma darbuotoja tarpe lietuvių. Ji maloniai pasisiūlė mums padėti.

Dabar turėsime tarpe nuola-

tinų mūsų bendradarbių Mrs. Berther ir Mrs. Šukienė (kurios nuo pat pradžios įsteigimo šito šelpimo darbo, dirbo iš visos širdies) ir Mrs. Kemšienę.

Butų dar smagiau jeigu daugiau moterų arba merginų atėitų mums į pagalbą. Darbo visoms užteks.

PASTABA!

Petras Balsys, 3759 S. Halsted St. atsišaukite i Bedarbių Šelpimo ofisą tuojau. Turiu jums gerą žinią.

J. Žymontienė.

SUSIRINKIMAS

Bedarbių Šelpimo Komiteto susirinkimas įvyks antradienį, sausio 6, 3224 S. Halsted St. Pradžia 7:30 val. vakare. Yra rengiamas bedarbių sušelpimui vakaras, reikės parduoti tikietus. Malonu būtų, kad atsilankytų i šį susirinkimą didesnis skaičius žmonių, — komiteto narių ir pritarėjų.

Bedarbių Šelpimo Komiteto Pirmininkas,
— Antanas Žymontas.

Gengsteriai kulkosvaidžiais sušaudė lietuvių karą

Perspėjimas, kad nesikištų i svetimą teritoriją

Trys gengsteriai pereito penktadienio naktį važiuodami automobiliu, paleido šuvių paplūpą i Adomo Vidžiaus (Vidzes), 4511 South St. Louis ave. stovintį prie namų automobilį.

Netoli pasitaikęs patrolmonas James Oakey iš Brighton Park policijos stoties su savo motorciklu gengsterius vijo keletą blokų, bet motorciklui paslydus, gengsteriai pabėgo.

Vidžius paimtas tardymui prisipažino kad metai atgal jis pristatėdavo girą, bet vėliau jis pakeitė savo prisipažinimą. Policija mano, kad tas užpuolimas buvo gengsterių įspėjimas Vidžiui, kad, nesikištų i "svetimą teritoriją".

Vidžiaus automobilis sušaudytas, visas šonas suvarstytas ir uždangalas sulaužytas. Tardymas tęsėtinai i karas laikomas policijos žinioj. Vidžius paleistas.

Tai yra pirmas atsitikimas, kad gengsteriai paskelbė karą lietuviui pastaraisiais metais.

Ugnis -- Žmogaus tarnas

Kada mes galvojame apie šiu dienų parankumus ir progą, taip daug priklausančių nuo kontroliavimo ugnies: ne išrodo mums keista, kad primityvus žmogus skaitė ugnį kaip dangaus stebuklą.

Jis labai mažai teinojo apie ugnį. Jis mokėjo tik pasigaminti ant ugnies valgi ir ugnies pagalba sunaikinti nemalonus jam atmatas. Ugnis sunaikindavo smarve ir išvalydavo puodus ir įnagus. Moderninis žmogus labai plačiai vartoja ugnį i šilumą. Kiekvienas žino, kad karšties išvalo. Tas jau žinota labai senai, dar priešistoriniais laikais. Tėciaus čmė labai daug laiko iki prieita prie supratimo, kad pagelba karšcio galima iš tabako pašalinti kenksmingus erziniojus ir padaryti jį švelnų gerkliai. Tą supratę tik Lucky Strike cigaretę išdirbėjai ir čmė taikinti šį tabako kepinimo procesą savo cigaretę gamyboje. Karšcio išvalyti Lucky Strike cigaretai todėl yra netik vieni geriausių cigarečių, bet kartu jie yra švelnus jūsų gerkliai. (Apgarsinimas)

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

Tę prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

DETROIT, MICH.
ONĖ GUMAUSKIENĖ.
Mirė sausio 1 d., vakare, 1931 m., 43 metų amžiaus. Kilo iš Rudos parap., Suvalkų rėd. Amerikoj išgyveno 22 metus. Paliko dideliame nuliudime vyrą — Kazimierą, dukterį Julijoną ir sūnus — Aleksandrą ir Kazimierą, brolius — Antaną, Joną ir Vincentą, Vasaitis, seseris — Petronę ir Konstanciją. Kunas pašarvotas namuose 18647 Albany St., Detroit, Mich.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 5 dieną, 1931, iš namų 8 val. ryte, bus atlydėta i Šv. Antano parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta i Mt. Oliver kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliudė
Vytas, Duktė, Sunai ir Gimnės.
Laidotuvėse patarnauja graborius Dominikas B. Brazis.

Graboriai
Telefonas Yards 1138

Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas

Moderniška Kopyčia Dovanai
Turiu automobilis visokiems reikams. Kaina prieinama

3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

IGN. J. ZOLP
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoj

1646 W. 46th St.

Telefonai

Boulevard 5203

Boulevard 8413

1327 So. 49th Ct.

Telefonas

Cicero 3724

J. Lulevičius

GRABORIUS IR BALZAMUOTOJAS

Patarnauja laidotuvėse visose miestose ir miestelių dalyse. Moderniška kopyčia veltui.

3103 S. Halsted St. Chicago, Ill. Tel. Victory 1115

J. F. RADZIUS

PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklauso prie grabių išdirbystės.

OFISAS:

668 W. 18th Street Tel. Canal 6174

SKYRIUS:

3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS

PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklauso prie grabių išdirbystės.

OFISAS:

668 W. 18th Street Tel. Canal 6174

SKYRIUS:

3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

Graboriai

S. D. LACHAVICH
LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauja laidotuvėse kuopigaliaus. Reikale mieldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užgandinti.

Tel. Roosevelt 2515 arba 2516

2314 W. 23rd Pl., Chicago

SKYRIUS:

1439 S. 49 Court, Cicero, Ill.

Tel. Cicero 5927

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS

Mūsų patarnavimas laidotuvėse ir kokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad neturime išlaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave. CHICAGO, ILL.

BUTKUS

Undertaking Co.

P. B. Hadley Lic. Kopyčia dykai

710 West 18th Street

Tel Canal 3161

Lietuvės Akušerės

Vidikas-Lulevičienė

AKUŠERKA

3103 S. Halsted St. Telefonas

Victory 1115

Valandos: nuo 8 iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 9 val. vakare

MRS. ANELIA K. JARUSH

Physical Therapy & Midwife

Naujoj vietoj

6109 South Albany Avenue

Phone Hemlock 9252

Patarnauja prie gimdymo, duodu massage, electric treatment ir magnetic blankets ir t. t. Moterim ir merginoms patarnauja dovanai.

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimį galvos skaudėjimo, svagimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudama akių kasti, nuima kataraktą, atitaisa trumparegystę ir toliaregystę. Pritaikoma teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodantį mažiausią klaidą. Specialė arda atkreipiama i mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 val. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. po pietų.

KREIVAS AKIS ATITAISO I TRUMPĄ LAIKĄ SU NAUJU ISRADIMU. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip kitur.

4712 South Ashland Ave. Phone Boulevard 7589

Tel. Yards 1829

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Ofisas i Akinų Dirbtuvė

756 West 35th St. kampas Halsted St.

Valandos nuo 10-4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12.

Jei abejoti apie savo akis, eik pas

Dr. A. R. BLUMENTHAL

OPTOMETRIST

Laikiniai persikėlė už kampo ir dabar randasi

4660 Gross Ave. Tel. Yards 4317

Lietuviai Gydytojai

DR. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas

3147 So. Halsted Street

Tel. Calumet 3294

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir nuo 6 iki 9 valandos vakare

A. L. Davidonis, M. D.

4910 So. Michigan Avenue

Tel. Kenwood 5107

VALANDOS:

nuo 9 iki 11 valandai ryte; nuo 6 iki 8 valandai vakare

apart šventadienio ir ketvirtadienio.

Lietuviai Gydytojai

Phone Canal 6222

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto

Rezidencija 6640 So. Maplewood Ave. Telefonas Republic 7868

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street

Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

Rez. 3201 South Wallace Street

Rez. 6600 South Artesian Avenue

Phone Prospect 6659

Ofiso Tel. Canal 0257

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 So. Halsted Street CHICAGO, ILL.

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Avenue, Room 209

Kampas North Ave. ir Damen Ave.

Val.: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.

Tel. Brunswick 4983

Namų telefonas Brunswick 0597

Ultravioletinė šviesa ir diathermia

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENTA

Ofiso valandos:

9 iki 12, 1 iki 3 d. ir 6:30 iki 9:30 v.

4608 South Ashland Ave.

Netoli 46th St. Chicago, Ill.

PRANESIMAS

DR. M. T. STRIKOL

LIETUVIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

atidarys anksčiau (su Dr. Lauritau vėsiu) Bielskio-Rakietos aptiekos) po na. 2423 West Marquette Rd. Valandos: nuo 2 iki 4 po piet. Telefonas Prospect 1930.

Senas ofisas toj pačioj vietoj: 4601 So. Ashland Ave. Valandos: nuo 6 iki 8 vakare. Tel. Boulevard 7820. Rez. 6641 So. Albany Ave. Tel. Prospect 1930. Nedėliomis tik pagal sutartį.

Ofiso telefonas Virginia 0080

Rez. Tel. Van Buren 5858

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4142 Archer Avenue

Valandos 11 ryto iki 2 po pietų, 8 iki 4 ir 6 iki 8 vakarų. Nedėliomis nuo 10 iki 12 dienų. Namų ofisas North Side 3415 Franklin Blvd. Valandos 8:30 iki 9:30 vakarų

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

VALANDOS:

nuo 9 iki 11 valandai ryto

nuo 6 iki 9 valandai vakaro

Phone Canal 2118

Valandos: 6-8 vakare

DR. A. L. YUSKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1900 So. Halsted St.

Rezidencija:

4193 Archer Ave.

Valandos: 2-4 po piet

Phone Lafayette 0098

DR. A. P. Kazlauskis

Dentistas

4712 South Ashland Ave.

Tel. Boulevard 7589

Ofiso valandos 9 ryto iki 8 vakaro.

Residence Phone Hemlock 7691

PRANESIMAS

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS

Dentistas

Tarp Chicagos Lietuvių

Apiplėšė Mika Meldazį

Policijai užpuolė jį gatvėje, be-
nešant banko spulkes pinig-
us. Atėmė \$2,871 pinigais
ir \$14,324 čekiais

Gerai visiems žinomas Mikas
Meldazis, savininkas svetainės
2212 W. 23 Pl., pereitą šeštadi-
nį tapo užpuoltas plėšiku, ku-
rio pastvėrė jį gatvėje ir nusi-
vėžė vieną patiltę atėmė iš
jo virš \$17,000 pinigais ir čeki-
ais.

M. Meldazis suėmęs pinigus
vienos iš didžiausių lietuvių
spulkių, Simono Daukanto, ku-
rios jis yra išdėtinęs, vežėsi
juos į Universal State Banką.
Visai netoli 22 gatvės prie jo
privažiavo automobilis, iš ku-
rio išėjo revolverius priver-
tė jį įsisėsti į jo automobilį.
Nusivėžė M. Meldazį patiltę
prie 17 gt. ir Damen Ave., jie
atėmė iš jo spulkes pinigais —
\$2,871 pinigais ir \$14,324 čeki-
ais ir jį patį išmetė iš auto-
mobilio.

M. Meldazis pasisakė Mar-
quette policijai, kad jis dar pir-
mą kartą tapo apiplėštas per
30 metų, nors jis per tą laiką
nuolatos nešiojo į banką pini-
gus.

Jaunas lietuvis žuvo automobilio nelaimėj

Juozas Venis, 14 m. amžiaus,
gyvenęs 3610 So. Union Ave.,
kuris ateinantį mėnesį būtų
baigęs McClellan pradinę mo-
kyklą, Bridgeporte, sausio 3 d.
draugų pakviestas, išvažiavo
pasivažinėti automobilį. Apie

9:30 val. vak. atvažiavęs prie
46 ir Union Ave. jį juos įva-
žiavo kitas automobilis ir at-
metė juos į stulpą. Juozas Ve-
nis ir kiti trys su juo važiu-
ję tapo sunkiai sužeisti. Visi
jie tapo nuvežti į pavieto ligo-
nį, kurioje už kelių valandų
Juozas Venis pasimirė, o ir ki-
ti kovoja su mirtimi.

Koronerio tardymas bus šian-
die, 11:30 val. ryte, pavieto
ligoninėje.

Velionis yra pašarvotas pas
savo tėvus, 3610 So. Union
Ave. Laidotuvis bus trečiadi-
nį, sausio 7 d., 1 val. po piet.
iš namų į Tautiškas kapines.
Laidotuvis patarnaus p. A.
Masalskis.

Bridgeportas

Dviejų bažnyčių galvos po Nau-
jų Metų susitiko pas teisėją.
—Apie tai kaip arkivyskupas
Geniotis gaminio kunigą Lin-
kų iš jo paties bažnyčios.

Ant rytojaus pa Naujų Me-
tų valdžios teisme ant 47th St.
prasidėjo savotiškai įdomi byla
tarp dviejų katalikiškų bažny-
čių galvų. Priežastį tai bylai
davė Naujų Metų sukaktuvių
vakaras.

Jusų reporteriui teko tirti
tą įvykį iš dviejų šaltinių: iš
Lietuvių Tautiškos parapijos
parapijonų ir jų kunigo Lin-
kaus ir pačiame teisme.

Gruodžio 31 d. vakarą Tau-
tiškosios parapijos kunigas S.
Linkus ir bažnyčios komitetas
surengė vakarėlį ar banketą
savo bažnytinėje svetainėje, 35 ir
Union gatvių kampe. Besi-
linksminant vakare į svetainę
įėjo Katalikų Bažnyčios Ameri-
kų arkivyskupas Š. A. Genio-
tis ir jo pagelbininkas, kun. P.
Zalinskičius ir dar du parapi-
jonai, Vincas Bernotas ir Juo-
zas Nakruša. Suėję į svetai-
nę tuojau pareikalavo, kad
žmonės, kurie yra kunigo Lin-
kaus pasekėjai, apleistų sve-

tainę, o jei nepaklausysia, tai
visi eis į kalėjimą.
Žmonės tam paliepiami ne-
patikėję ir prasidėjo savotiški
argumentai, ypatingai tarpe
kunigo Linkaus ir atėjusių. Ar-
gumentų pasekmė, kun. Lin-
kus su parapijonais svetainę
atlikę.

Arkivyskupas Geniotis aiš-
kinęs, kad parapija kunigo Lin-
kaus nepageidaujanti, tad Lin-
kus turįs apiešti šią vietą dar
ši vakarą, kitaip tikrai eis į
kalėjimą. Kun. Linkus, argu-
mentų pritrūkęs, pakvietęs po-
liciją, kuri nepatingėjusi greitai
laiku apsilankyti ir pasiteirau-
ti, pasiėmusi ir vežimą ir patį
arkivyskupą Geniotį ir jo pa-
gelbininką Zalinskičių ir abu-
du talkininkus, Bernotą ir Na-
krušą. Nivežus į Deering po-
licijos stotį ir užsistačius kau-
čijas, areštuotieji paleisti iš
kalėjimo.

Sausio 2 d. 1931 m. teisėjas
iššaukė abiejų puses ir liudininkus,
visus prisaikdino ir prasi-
dėjo byla. Liudininkų ir šiaip
žingeidaujančių buvo gerokas
būrys iš abiejų pusių.

Teisėjas pirmiausia ėmė
klausinėti kunigą Linkų ar jis
yra tos parapijos klebonas? —
Taip, aš esu šventos Panos Ma-
rijos bažnyčios kunigas, at-
sakė Linkus. — Ko jie norėjo
tenai atėję į jus — bažnytinę
svetainę? — Linkus paaiškino,
kaip ir kas atsitiko Naujų Me-
tų vakarą, ir priminė, kad ar-
kivyskupas ir jo talkininkai
vartoję neleistinus argumentus.

Arkivyskupas su savo pagel-
bininku turėjo net du advoka-
tus, kurie pradėjo klausinėti
Linkų, ar jis nesąs gavęs pa-
raginimų iš parapijos komite-
to ar teismo apiešti tą bažny-
čią? Linkus atsakė, kad jokių
raštyškų paraginimų nėra ga-
vęs.

Teisėjas iš klausė dviejų liu-
dininkų, kurie tą patį atsakė,
išskiriant tuos neleistinus ar-
gumentus, kurių jie nenugirdę,
nes buvę ties durimis.
Teisėjas pasiklausė pasikau-
sė ir nutarė bylą atidėti sausio
22 dienai, kad abi pusės turėtų
daugiau laiko prisirengti. Kun.
Linkus advokato neturėjo, tai
ateinantį kartą žada ir jis tu-
rėti.

Pasiklausinęs parapijonų,
teko dar patirti, kad Geniotis
ir Zalinskičius neturi parapi-
jų, gi vienas iš jų net kokį ten
visai ne "kunigišką" darbą dir-
ba, tai ir nori išvarę Linkų, jo
lizde susikurti. Tai tiek tuo
tarpu iš šventosios revoliucijos
istorijos. Galbut teisme paaiš-
kės ir įdomesni dalykai.

—Pasaulio Vergas.

Kodel lietuviška duona brangiau parsiduoda

(Atsiųsta)

Budamas tokioje pramonės
srityje kaip duonkepys ir sykiu
budamas laikraščių skaitytojas,
be abejo, visus mūsų laikraš-
čius perskaitau, na, kai žiūriu
"Naujienu" 307 numeryje,
gruodžio 31 d., 1930 m. yra
straipsnis net iš duonkepių
profesijos, pavadintas "Kodel
lietuviška duona brangiai parsiduoda".

Tai dabar, ponas Duonos Ke-
pėjau, aš Tamstai paaiškinsiu,
kodel lietuviška duona brangiai
parsiduoda.
Lietuviška duona brangiai par-
siduoda todėl, kad ji parsiduoda
pigiau, negu bile kita duona.
Ar tas mažas kepalukas, svaro
ir pusės taip brangiai kainuoja
pagaminti kaip 10 centų? Ponas
Duonos Kepėjau, aš Tamstai paaiškinsiu,
kodel lietuviška duona brangiai
parsiduoda.
Lietuviška duona brangiai par-
siduoda todėl, kad ji parsiduoda
pigiau, negu bile kita duona.
Ar tas mažas kepalukas, svaro
ir pusės taip brangiai kainuoja
pagaminti kaip 10 centų? Ponas
Duonos Kepėjau, aš Tamstai paaiškinsiu,
kodel lietuviška duona brangiai
parsiduoda.

įvairiomis unių tiesomis, tai
Tamsta tokio straipsnio visai
nebutum rašęs.

Ar Tamstai, p. Duonos Kep-
jas, patyrei, kad svetimtai-
kepyklos parduoda duoną iš bi-
le teslos, svaro ir pusės svorį
po 12 su puse cento, ir po 8
su puse cento parduoda tik vie-
ną svarą. Musų lietuvių krau-
tuvninkai yra patenkinti ta
kaina, kad ir mažiau uždirbda-
mi kaip ant lietuviškos duonos
ir tai yra faktas.

Tai matai, p. Duonos Kep-
ėjau, kad pirmieji duonos ke-
pėjai pastatė brangias ir dideles
duonos kepyklas ne delto, kad
jie būtų turėję molio galvoje,
bet delto, kad turėjo smagenis,
ir tuo pačiu laiku parduodė
duoną lietuviams pigiau, negu
amerikoniškos firmos tą patį
svorį.

Kad lietuvių kepėjai samdą
italijonus ar žydus mušeikas su
tikslu palaikyti aukštą duonos
kainą, tai yra p. Duonos Ke-
pėjo yra spaudimas į vandenį.
Bet gana karščiūti. Gerb.
Lietuviai, duonos valgytojai ir
krautuvninkai, pagal mano su-
pratimą, visos tos lietuvių į-
staigos, kurios pakilo pramonės
aukščiau, tai pasiekė delto, kad
davė geriausį produktą už žė-
miausią kainą. Taip ir lietu-
vių duonkepiai, kurie turi iš-
statę brangias ir dideles duon-
kepyklas, kepti ir parduoti šva-
resnę duoną už pigiau kaip
amerikoniškos kepyklos. Jie iš-
laiko unijos darbininkus, laiko-
si jų įstaigų, užlaiko švarius ir
patogius išvažinėjimui trokus,
moka sulig unijos algas ir tai
duoną pagėgia parduoti net pi-
giau, kaip nelietuviškos kepyk-
los. O kad Duonos Kepėjas
mokėdamas savo darbininkui tik
pusę algos, pats dar kaip višta
kaltina vandenį, kuriame pats
nemoka plaukti, kas tam kal-
tas? Pirmieji duonkepiai par-
duoda duoną pigiau ir dar pi-
giau parduos, kaip tik viskas
atpigs labiau, kai atpigs gazo-
linas, kai bus darbininkai pi-
gesni, kai laikraščius parduos
po 1 centą ir kai visas bižnis
pradės sklandžiai sukstis.

Tai tiek to.
—Wm. Valentine,
Sales Manager of the New
Process Baking Co.

North Side

Bijunėlio vakarėlis

Nedėlio, gruodžio 28 d.
Crystal svetainėje, Vaikų Drau-
gijėlė Bijunėlis buvo surengęs
linksma vakarėlį. Programas
buvo išpildytas pačių Bijunėlio
narių, kuris buvo gražiai pri-
rengtas Bijunėlio mokytojos p.
A. Steponavičienės. Programas
buvo išpildytas iš dviejų dalių,
atskirų muzikalių gabalėlių ir
sulošta operietė "Gėlių Dar-
žas", versta A. Salaveičiūnės-
Steponavičienės. Pirmas pia-
no duetas Wauneta ir Violet
Kaulinaitės; monologas —Sma-
lelis; smuika solo—V. Kauli-
niūtė; prie piano J. Kraus;
daina solo J. Milakniūtė; Mer-
gačių trio—O. Valiūtė, S. Ze-
liūtė, E. Striupitė. Po to bu-
vo suvaidinta "Gėlių Daržas".

Visas programos atlikta labai
gražiai, publikai, kuri skaitlin-
gai buvo atsilankiusi buvo sma-
gu pasižiūrėti. Užtaigi ir ir ne-
sigailėjo aplodismentų, o Bi-
junėlio mokytojai Steponavičienė
už tokį nuosirdų pasidarbavi-
mą Bijunėlis iškėlė gyvų gėlių
buketą. Atlikus tokį gražų
programą, fotografas Stanku-
nas nuėmė paveikslus. Paskiau
buvo smagus šokiai. Lauksime
ir daugiau tokio Bijunėlio pa-
rengimo. Dar vienas dalykas,
tai pažymėtina, kad Bijunėlis
ši sezoną turi geriausią moky-
toją, kada yra turėjęs, nes
Steponavičienė yra labai drau-
gingi žmonės ir geriausi mu-
zikai, todėl patartina tiems,
kurie nori lavintis dainuoti ir
muzikos kreiptis į Steponavi-
čienės Studiją.

—Northsidietis.

Pranešimas

Ar ciceriečiai palaidos Aušrelę?

Ši vakarą bus tikrai žinoma
ar Cicerio jaunųjų draugijėlė
gyvuos toliau ar ne.

Ši vakarą renkasi "Aušrelės"
nariai ir tėvai tą klausimą nu-
sprendi.

Susirinkime bus dar ir kitų-
kių špūs jaunuliams: priža-
dėjo dalyvauti Juozas ir "Jo-
Jo" su magiškais špūsais.

Kiekvieno tėvo ir motinos
privalumas yra būti, nes šis
susirinkimas nusprendė tolesnį
gyvavimą arba mirtį "Aušre-
lės". Visi tėvai ir nariai prašo-
mi į Liuosybės svetainę pane-
dėly 7:30 val. vakare, 3-čios lu-
bos.—J. K. U.

Cicero

Aušrelė gyuoja?

Kiek yra žinoma, kad del tu-
lų priežasčių Cicerio jaunųjų
draugijėlė "Aušrelė", kuri buvo
po globa Lietuvos Kareivių
Draugystės, buvo sustojusi vei-
kime. Bet dabar ir vėl pasiro-
do, kad tėvai patys ims tvarky-
ti draugijėlę ir prie darbuotės
grįžta Juozas Kuzmickas-Uk-
veris ir p. Antanas Matulis ži-
nomas kaip "Jo-Jo" klaunas.

Visų draugijėlės "Aušrelės"
narių ir tėvų susirinkimas į-
vyksta šį panaedėlio vakarą
Liuosybės svetainėje ant trečių
lubų, kampas 14 ir 49 ct. Visi
seni nariai prašoma būti, tėvai
ir naujų atsivesti.

Kadangi Lietuvos Kareivių
Draugystė atsisakė ant toliau
globoti, tai pasiteiravus pas p.p.
Bagavičius, Gungius, Vaitkus ir
Lizius, jie visi sutiko, kad
"Aušrelės" negalima paleisti.
Taigi šį panaedėly bus tėvams
susirinkimas, o vaikams žais-
mės ir špūsai.

Pilnai pasižadėjo dalyvauti
Juozas ir "Jo-Jo".
Visį kviečiami kaip 7:30 v.
vakare.—J. K. U.

Cicero, III.

Cicero gyventojams žinoti

Cicerio yra dvylika Improve-
ment klubų. Tie dvylika klubi-
bai susiorganizavo į vieną klubi-
bą ir tą klubą užvardijo. "Ci-
cero Tax Payers Council".

Tas viršinimetas klubas vei-
kia milžiniškus darbus. Dar-
buojasi kad miestas vandeni
neparduotų privat kompanijai
ir dabar sulaukė miestą už gat-
vių ir gatvių ištaisymą. Mie-
stas reikalavo antrą kartą už-
mokėsi. Buvo Cicerio valdžia
išleidusi post-kartes Cicerio gy-
ventojams, kad miestui truk-
sta pinigų už gatvių ir gatve-
lių ištaisymą, buk reiks po an-
trą kartą mokėti. Dabar likosi
atšauktas.

Dabar noriu pabrėžti vieną
Cicerio klubą, kuris vadina-
si "Cicero Citizen's Protective
Association". Tame klube pri-
klauso pusėtinai lietuvių ir tas
klubas darbuojas visokiais mie-
sto pagerinimais. Kaip pereitą
metą turėjo didelę kovą su ge-
ležinkelių kompanija, dabar ko-
voja už taksų numazinimą ir
nemažai pasidarbavo del atšau-
kimo antrą sykį mokėjimo už
gatvių ir gatvių ištaisymą.
"Cicero Citizen's Protective As-
sociation" klubas laiko susirin-
kimus kas antrą sereidą kiek-
vieną mėnesį, 8tą valandą va-
karę, švento Antano svetainėje,
49th Ct. ir 15th gatvės.

Patartina visiems lietuviams
prigulėti į tą klubą. Tų klubi-
bo valdyba yra išrinkta 1931
metams: pirmininkas, Mr. Bu-
lauskis; pirmininko pagelbinin-
kas, Mr. Pocius; protokolų raš-
tininkas, Staršyna; finansų
raštininkas, Mr. Zakaras, kasie-
rius, Mr. Bukauskas, trustees,
Mr. Garmus, Mr. Matul ir Mr.
Simkunas.

Mr. George Pocius,
1607 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

Lietuvių Radio Pro- gramas

Ši vakarą nuo 7 iki 8 val.
iš W. H. F. C. radio broad-
castinimo stoties 1420 kilo-
cycles bus žingeidus lietuvių
programas, kurį ruošia lietu-
vių firma The Peoples Furni-
ture Kompanija. Del išpildy-
mo šios valandos yra pakvies-
ta lietuvių pasižymėję dai-
nininkai ir muzikai po vadov-
ystę p. J. Brazaičio. Taipgi
bus juokai, kalbos, ir bėgan-
čios žinios.—N.

PRANEŠIMAI

Lietuvių Tautiškių Kapinių lotų sa-
vininkų ir draugijų atstovų visuotinis
metinis susirinkimas įvyks septintadienį
sausio (January) 11 d. 1931 m. Lie-
tuvių Auditorijos svetainėje, 3133 So.
Halsted St. 1 valanda po piet ant pirmų
lubų. Butinai atsilakykite į šį su-
sirinkimą, nes turėsite progą išgirsti ra-
pato iš pareitų metų bižnio apivartos.
Taipgi bus rinkimas 5 trusistų sekan-
čiam terminui ir ateidami susirinkiman
atsineikite aviruotų kaipo ženklą, kad esate
loto savininkas-kė. Negi būsite aviruotės
nebusit įleidžiami į susirinkimą.
Kapinių Valdyba.

ŠAUKITE REPUBLIC 9101
je gaikite pagalbą nuo jūsų diegimų
ir skausmų paimant vieną iš mūsų mok-
slinio masžo treatmentų.
Mes specializuojamės sumažinime ju-
sų perdidelio svorumo.
THE SIXTY THIRD & ASHLAND
HEALT SYSTEM
6327 S. Ashland Ave. Republic 9101

Lietuvių Moterų Dr-jos "Apšvieta"
metinis susirinkimas įvyks antradienį,
sausio 6 d. 1931 m. 7:30 val. vaka-
re. Sandaros svetainėje, 3236 So. Halsted
St. Visos narės susirinkite laiku.
Sekretorė.

Bridgeport Naujųjų Skyrius persikėlė
į naują vietą 3653 So. Halsted St. Čia
galima užsisakyti Naujųjų ir priduoti
skelbimus į Naujienas.

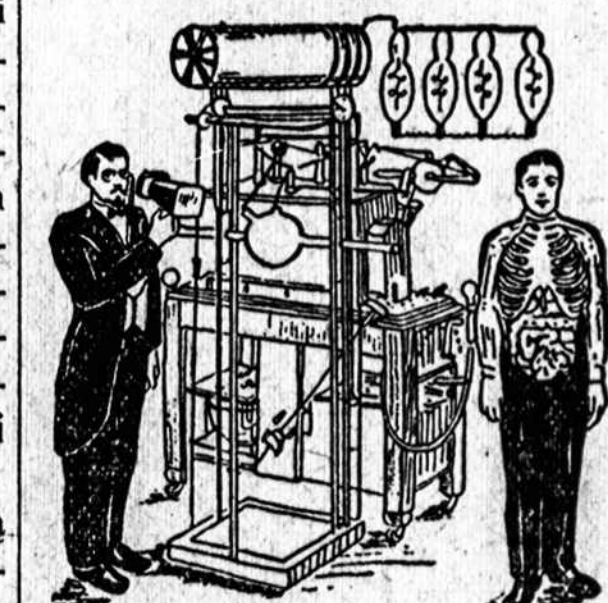
Sykiu čia randasi didžiausias lietuvių
knygynas Aušra — galima gauti viso-
kių knygų.

AUŠRA,
3653 So. Halsted St.

North Side — S. L. A. 226 kp.
metinis susirinkimas įvyks 6 dieną sa-
usio 1931 m. 7:30 val. vak. Association
House, 2150 W. North Ave. Malonė-
kite nariai skaitlingai atsilankyti į susir-
rinkimą ir užsimokėti užiliktas mokes-
tas. Knygų peržiūrėjimo komisija iš-
duos raportą iš kuopos turto stovio.
Taipgi turime kitų svarbių reikalų ap-
tarimui.
Kp. Valdyba.

Lietuvių Amerikos Pil. Janitorų
Klubas susirinkimas įvyks sausio 5 d.,
7:30 val. vak. p. Erčių name, 6227
Ellis Ave. Visi janitorai esate kvie-
čiami atsilankyti šiam susirinkime, nes
bus daug svarbių svarstymų. Kurie ne-
rėtų prisidėti, malonėkite irgi atsilankyti.
Taipgi kurių dienraščiai baigiasi, ar yra
jau užsibaigę, žinote kad Klubas jums
atnaujina, nežiurint kokius dienraščius
kurie skaitote, klubas jums patarnaus
visuomet.
—Valdyba.

Lietuvių Piliečių Brolybės Klubas
Amerikoje metinis susirinkimas įvyks
antradienį, sausio 6 d., 8 val. vakare,
Mark White Square Parko svet., ant 29
ir S. Halsted St. Malonėkite visi at-
silankyti, nes yra svarbių nutarimų ap-
tarti, taipgi klubo vienas narys yra mi-
ręs F. Versila ir užsilikusias duokles
prašom užsimokėti.
A. Zalangenas, prot. rašt.

Specialistas gydymo chroniką ir naujų li-
gų, jei kiti negalėjo jums išgydyti, atsilan-
kykite pas mane. Mano pilnas išsėmaminavimas
atidoms juos užtra, kas ir jei aš aso-
linu jus gydyti, sveikata jums sugrįš. Bi-
kit pas tikra specialistą, kuris neklauja juos
kur ir kas jums skauda, bet pats paauks
po galutinio išsėmaminavimo—kas jums yra

Dr. J. E. Zarembo
20 W. Jackson Blvd., notoli State St.
Kambarys 1016
Imkit elevatorių
CHICAGO, ILLINOIS

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 1 po
piet., nuo 5 iki 7:30 vakaro. Nedė-
lio nuo 10 ryto iki 1 po pietų

ATMINK SAVO NAUDAI,

kad vedamas visus reikalus per
S. L. Fabian & Co.
809 West 35th St.,
CHICAGO
Tel. Boulevard 0611 arba 0774
Visad sutapysit dar išlaikyti

Perkam Mortgage ir Bonus.
Skolinam pinigais ant Namų.
Parduodam ir lūsimom visoki turtą.
Infiuriam ūmus ir viską vertingą.
Padarom davarstas ir Pirkimo bei
Pardavimo Notariališkus raštas.
Siunčiam Pinigus ir Laivakortes.
ATSAKANTIS PATARNAVIMAS
MES GVARANTUOJAM SAVO
ATLIKTA DARBA.

Mr. George Pocius,
1607 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

CLASSIFIED ADS.

Educational
Mokyklos
MOKYKIS BARBERYSTES
AMATO.
Dienomis ar vakarais. Del infor-
macijų šauk arba rašyk:
INTERNATIONAL BARBER
COLLEGE,
672 West Madison Street.

GREITAI IR PIGIAI

(SMOKINAME ANGLU KALBOS
gramatikos, antskės, aritmetikos,
kvėvedystės, stenografijos, ir kitų
mokslu šaku. Musų mokyklos nauja
sistema stebėtinai greitai užbaigia
oradinį mokslą i devynis mėnesius;
aukštesni mokslai i vienus metus. Ame-
rikos Lietuvių Mokykloje jau tuka-
ntandai lietuvių leidio mokslus. Atėikite
išrašyti šiandien ir jums padėsim
sėkmyi abelna mokslą. Savo buvį žy-
nial uogerinisite, kai busit abelnai ir
išsosa mokslo šakose apsišviete.

Amerikos Lietuvių
Mokykla—
J. P. OLEKAS, Mokytojas
3106 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

Business Service

SUTAUPINKIT ant anglių Boulevard
1035. Garas Radium Mine Run \$6.50
už toną su pristatymu vežimui lodais:
Nutmeg Egg ir Lump \$8 už toną su
pristatymu vežimui lodais. GOVALIS.

Boulevard 6520 Res. Yards 4401
NORKUS & CO.
Perkraustom rakandus, planus ir vi-
dukus bižnis, taipgi iš miesto i
miesta. Teisingas patarnavimas.

1706 W. 47th St.
CHICAGO

100% PIGIAU UŽ VISA DARBA

Stogų Darba. Greitai taisome stogus
sviesių rūbės, bile kada ir bile kur.
Dyrai apskaitlivimas. Mes atliekame
geriausį darbą mieste. Kadzie \$463.
Miscellaneous for Sale
Ivairūs Pardavimai

DIDELIS SUTAUPIMAS ANT MEGZTŲ VILNONIŲ SVETERIŲ

Storų ir plonų, del vyrų, vaikų, moterų
ir merginų. Mes parduodame
megztinius sveterius už nuo 75% iki
100% sutaupimą. Megztos vilnonės
kojinės del vyrų ir moterų. Seni sve-
teriai sutaisomi.

THE BRIDGEPORT KNITTING SHOP

F. SELEMONAVICIA, svinininkas
504 W. 33rd St., arti Normal Ave.
Tel. Victory 3486
Atdata kasdie ir vakarais.

Financial Finansai-Paskolos

SKOLINAM PINIGUS
Neimam komisio nuo \$50 iki \$300
Po valstijos priežiūra
J. NAMON & CO.
MORTGAGE BANKERS
6755 So. Western Avenue
Tel. Grovehill 1038

PINIGAI

Mes skolnam nuo \$50 iki \$800
Neimam komisio
Nuokimtis mokamas ant neimokėtos
sumos
Finance Corporation
of Illinois
Po valstijos priežiūra
3804 S. Kadzie Ave

Furniture & Fixtures Rakandai-Išsiai

APLEIDŽIU MIESTĄ
Turis tuojau parduoti savo gražius
rakandus. Wilton kaurus, 9 tubų elek-
trikinį radio ir viską kitą mano 4
kambarių apartamente. Parduosiu su di-
deliais sau nuostoliais. Viskas kaip
naujas. Atėikite tuojau.
3040 W. 62nd St.

Help Wanted—Female Darbininkų Reikia

REIKALINGA moteris indų plovi-
ja, patyrusi.
4169 So. Halsted St.

Business Chances Pardavimui Bizniai

PARDAVIMUI saldinių ir gerų
mokyklos reikmenų sandrovė, sporto ir
rašymo dalykų, smulkmenų ir žurnalų.
Priešidz miera, turi būti parduota
prieš sausio 5 d. 2750 W. 63 St.

PARDAVIMUI saldinių ir smulk-
menų storas. Turis parduoti iš prie-
žasties, kad turiu